

زه روباتيم

ليکوال
آيزک آسيموف

ژباړونکی
رحمت شاه فراز

Ketabton.com

پېژندنه

د کتاب نوم: زه روپوټ یم

لیکوال: آیزک آسیموف

ژباړونکی: رحمت شاه فراز

کمپوز او ډیزاین: رحمت شاه فراز 078-063-48-38

ایمیل: rsfaraz4@gmail.com

فېسبوک: RS Faraz

واتساپ اړیکه: 0092 311 42 25 611

د ليکوال پېژندنه

آيزک آسيموف د جنوري په دوهمه، ۱۹۲۰ کال په روسيه کې نړۍ ته سترگې پرانيستې. آسيموف درې کلن وو چې کورنۍ يې امريکا ته کډه شوه. کورنۍ يې په نيويارک ايالت کې گڼ پلورنځي درلودل. د دوی په پلورنځيو کې چې د ساينسي افسانونو مجلې خرڅېدې، زلمي آيزک يې په لوست لاس پورې کړ. ده له کيسو سره ډېره مينه لرله او پخپله يې هم د ساينسي افسانونو ليکل پيل کړل. دی چې نولس کلن وو، د ساينسي افسانو په مجلو يې خپلې کيسې وپلورلې.

د مجلو خپروونکو به د آسيموف د کيسو په بدل کې پيسې هم ورکولې، خو په کيسو، گټلو پيسې يې د ژوند څرخ نه تاوېده، نو خپلو زده کړو ته يې دوام ورکړ او څه موده وروسته يې کولمبيا پوهنتون ته مخه کړه او په ۱۹۳۹ کې يې په کيميا کې ليسانس واخيست. بيا يې يو څو کاله د امريکا په پوځ کې عسکري وکړه. په ۱۹۴۵ کې چې دوهمه نړيواله جگړه پای ته ورسېده، نوموړی بېرته کولمبيا پوهنتون ته راستون شو او په ۱۹۴۸ کې يې په بايوکيميا کې دوکتورا واخيسته. له ۱۹۴۹ نه تر ۱۹۷۹ پورې يې د بوستن پوهنتون په طبي پوهنځي کې بايو کيميا تدريس کړه. په ياد پوهنتون کې د تدريس ترڅنگ آسيموف ليکوالي هم کوله. تر ۱۹۵۸ کال را دېخوا، د آسيموف زړه ته ولوېده چې نور يې له تدريس سره علاقه نشته او غوښتل يې چې ليکوال شي.

آيزک آسيموف په ۱۹۴۲ کې له جرېروډ بلوچرمن سره واده وکړ او دوه زامن يې ترې پيدا شول. آيزک او جرېروډ ۲۸ کاله د واده په تار تړلي وو، خو په ۱۹۷۰ کې يې طلاق واخيست او آيزک په همدې کال يو څه موده وروسته، له جينېټ جېپسن سره واده وکړ.

په ۱۹۴۱ کې، روبي، چې د دې کتاب لومړنۍ کيسه ده، چاپ شوه. تر دې وروسته، آسيموف د رويوتونو په باره کې د کيسو يوه لړۍ وليکله. په ۱۹۵۰ کې يې خپلې کيسې را ټولې کړې او ټولې يې يو ځای د ((زه رويوت يم)) تر عنوان لاندې خپرې کړې. ورپسې آسيموف د ساينسي افسانونو د کتابونو په يوه نوي کلکسيون کار پيل کړ او دې کتابونو ته يې د ((بنسټ)) نوم ورکړ. په دې کتابونو کې، آيزک د ملتونو او نړۍ د راتلونکي په باره کې ليکنې کړې، خو کيسې يې د تاريخي کتابونو په سبک ليکل شوي. د آسيموف بنسټ نومي کتابونه د ده د رويوتې کيسو په حيث ډېر زيات مشهور شول. نوموړی د خپل وخت د ساينسي افسانو له درې سترو ليکونکو څخه وو، چې دوه نور يې آرتر سي کلارک او رابرټ هينلين وو.

آسيموف تر ټولو زيات د خپلو ساينسي افسانو له کبله شهرت لري، خو ده په نورو موضوعاتو هم

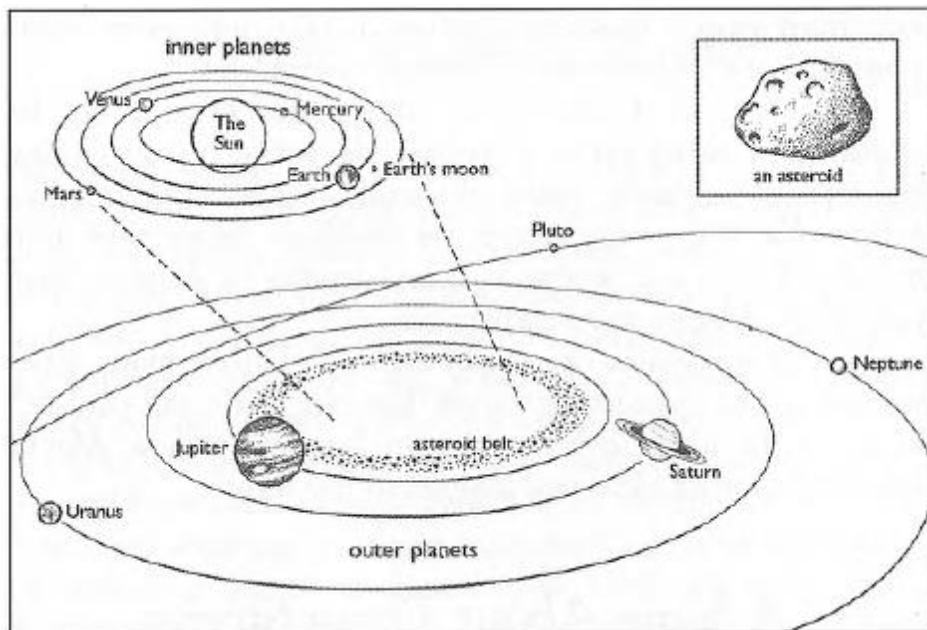
کتابونه ليکلي. نوموړي تاريخي کتابونه، ژوندليکونه، د نصاب ساينسي کتابونه او د ساينسي افسانو په هکله مقالې هم ليکلې. دغه راز، د ماشومانو لپاره يې هم يو شمېر کتابونه ليکلي. د آسيموف تر څلور سوو زيات کتابونه او په سوونو مقالې چاپ شوې دي. آيزک آسيموف د گڼو جايزو گټونکی هم دی.

آيزک آسيموف د ۱۹۲۲ کال، د اپريل په شپږمه له دې نړۍ سترگې پټې کړې. د ساينسي افسانو د نورو ليکوالو پر خلاف، د نوموړي ليکنو او اثارو تر دې دمه خپل ارزښت له لاسه نه دی ورکړی. ډېری هغه نظريات چې آسيموف په خپلو ليکنو کې وړاندې کړي، نن ورځ په حقيقت بدل شوي او ممکن ځينې نظريات يې په راتلونکي کې عملي بڼه خپله کړي.

د دې کيسو په هکله يو يادښت

آسيموف چې په ۱۹۳۰ کلونو کې د رويوتونو په هکله کيسې وليکلې، لا هم فضا نه وه کشف شوې او هېڅ انسان د ځمکې له جاذبه قوې نه وو وتلی او په فضا کې يې پښه نه وه ايښې. دغه راز، فضايي تمخايونه هم نه ول. لومړنۍ مصنوعي سپوږمکۍ چې فضا ته وختله، سپټينک نومېدله، چې روسي ساينسپوهانو جوړه کړې او په ۱۹۵۷ کال کې فضا ته واستول شوه. په ۱۹۶۹ کې امريکايي ستورمزي، نيل آرمسټرانگ لومړی ځل په سپوږمۍ پښه کېښوده. نن ورځ، په فضا کې نړيوال فضايي تمخاي شتون لري او د بېلا بېلو هېوادونو ستورمزي او ساينسپوهان د شپږو مياشتو په موده هورې پاتې کېدی شي. په دې سربېره، ساينسپوهانو د نورو سيارو مثلاً مريخ، عطارد، اورانوس، نپتون، زحل او مشتري په هکله د څېړنو لپاره لمریز نظام ته هم سپوږمکۍ استولې دي.

اوسمهال، زياتره رويوتونه ساده ماشينونه دي، ځينې رويوتونه په کورونو کې پاک کاري کوي او يو شمېر يې په فابريکو کې توکي جوړوي. ساينسپوهانو يو شمېر داسې رويوتونه هم جوړ کړي چې گرځېدی او د انسانانو په څېر خبرې اترې کولی شي. خو کوم وخت چې آسيموف خپلې کيسې ليکلې، رويوتونو شتون نه درلود او تر دې دمه لا نه وو اختراع شوي.

آسيموف په دې اند وو چې په راتلونکي کې به رويوتونه ټول پېچلي او ستونزمن کارونه وکولى شي. د ده په کيسو کې رويوتونه ځيرک ماشينونه دي، چې فکر او زده کړه کولى شي. خو آسيموف په دې باور وو چې ممکن خلک له دې ماشينونو ووېرېږي. نو، د رويوتونو لپاره يې درې قوانين هم وضع کړل چې هر رويوت بايد غاړه ورته کېږدي. درې واړه قوانين بايد د جوړېدو پر وخت د هر رويوت په حافظه کې ځاى پر ځاى شي. دغه قوانين د رويوتونو چلند کنټرولوي او خوندي موجودات ترې جوړوي.

آسيموف غوښتل چې په خپلو کيسو کې وړاندې کړى ساينس د امکان تر کچې واقعيت ته نږدې کړي. نوموړي له ساينسي لغتونو او نظرياتو پرېمانه استفاده کړې. دغه راز د خپلو کيسو لپاره يې يو شمېر خاص الفاظ هم منځته راوړي، تر دې چې ځينې لغتونه يې د انگليسي-ژبې يوه برخه گرځېدلي دي. مثلاً اوس چې خلک د رويوتپوهنې په هکله خبرې کوي، نو Robotics ورته کاروي، چې د آسيموف اختراع کړې کلمه ده.

د ((زه رويوت يم ۲۰۰۴)) په نوم فلم هم د دغه کتاب له نوم سره ورته دى، خو په فلم کې د دې کتاب يوه کيسه هم نه ده راغلې. دغه فلم د يوه بل ليکوال پر کيسه جوړ شوى، خو په فلم کې د رويوتپوهنې په هکله د آسيموف يو شمېر نظريات انځور شوي دي.

د ساينسي افسانو هغه کلمې چې آسيموف اختراع کړې

- * ټاکسي جايرو (taxi-gyro): هغه ټاکسي چې الوتلی شي.
- * ويزيووکس (visivox): په راتلونکي کې يو ډول تياتر.
- * پوزيتروني ماغزه (positronic brain): يو ډول ټکنالوژي چې له مخې يې روبوتونه د روبوتپوهنې درې قوانينو ته غاړه ږدي.
- * کنورټر (converter): هغه ماشين چې د لمر انرژي جمع کوي، حالت يې بدلوي او بيا يې ځمکې ته استوي. دغه انرژي د يوې وړانگې په شکل استول کېږي.
- * الکتروني توپان (electronic storm): د الکترونونو (منفي برق) لويې ورېځې چې توپانونه جوړوي او د الکترونيکي ماشينونو لپاره ستونزې جوړوي.
- * ایل ټيوب (L-tube): د کنټرول يوه برخه.
- * د وړانگې مدير (beam Director): هغه ماشين چې د انرژۍ وړانگې ځمکې ته استوي.
- * امپريشن (impression): د جوړېدو په وخت کې د روبوت په پوزيتروني ذهن کې قوانين يا پوهه ځای پر ځای کول.
- * د روبوتونو ارواپوه (robot-psychologist): هغه څوک چې د روبوتونو چلند څېړي.
- * روبوتپوهنه (robotics): هغه پوهه چې روبوتونه څېړي.
- * مټريکس ميخانيک (matrix mechanics): د رياضياتو يو ځانگړی او پرمختللی ډول.
- * هايپر اټومي انرژي (hyperatomic energy): د انرژۍ هغه ډول چې له اټومي انرژي خورا ډېره قوي ده.
- * هايپر اټومي ډرايو (hyerpatomic drive): هغه ماشين چې خورا قوي انرژي مصرفوي. په دې کيسو کې فضايي بېړۍ د نور په سرعت حرکت کولی شي، ځکه چې هايپر اټومي ډرايوونه لري.
- * هايپر بيس (Hyper Base): يو خاص فضايي تمځای چې هلته هايپر اټومي انرژي توليدېږي.
- * ويډيوفون (videophone): هغه ټليفون چې په هغه کې مقابل لوری ليدلی هم شئ.

(۱)

ډاکټر سوزن کالوين - د رويوتونو ارواپوهه

د رويوتپوهنې درې قوانين

1. يو رويوت بايد انسان ته زيان ونه رسوي. او نه بايد يو انسان زيانمنېدو ته ورکړي.
2. يو رويوت بايد د انسان هر امر پر ځای کړي، مگر دا چې دغه امر يې له لومړي قانون سره په ټکر کې وي.
3. يو رويوت بايد د خپل ځان ساتنه وکړي، مگر دا چې دغه ساتنه له لومړي او دوهم قانون سره په ټکر کې وي.

د رويوتپوهنې لارښود کتاب، ۲۰۵۸ زېږديز

خپلو يادښتونو ته مې وکتل او يو مې هم خوښ نه شو. زه په نيويارک کې د امريکايي رويوتونو شرکت ته راغلی وم. غوښتل مې چې د رويوتونو له مشهورې ارواپوهې، ډاکټر سوزن کالوين سره خبرې وکړم او پر هغې يوه مقاله وليکم. خو درې ورځې تېرې شوې وې او تر اوسه پورې مې يوازې د ډاکټر کالوين د کاري ژوند په باره کې معلومات موندلي وو. دغه حقايق بسنده نه وو. ما غوښتل چې د رويوتونو د جوړونې په هکله د هغې په افکارو او احساساتو ځان پوه کړم.

سوزن کالوين په ۱۹۸۲ کال کې زېږېدلې. په همدې کال لاريسن رابرتسن د امريکايي رويوتونو شرکت جوړ کړ. په شل کلنۍ کې سوزن، ډاکټر الفرډ ليدلی وو چې لومړنی رويوت يې نندارې ته وړاندې کړ. دې رويوت خبرې او حرکت کولی شوی. ياد رويوت چې په مريخ باندې د څېړنو لپاره جوړ شوی وو، ډېر ستر او بدرنگه ماشين وو.

سوزن يوه جدي او ځيرکه نجلی وه او ښوی مخ يې درلود. له خلکو او شاوخوا شيانو سره به يې سور چلند کاوه. خو دې چې رويوتونه وليدل او له ډاکټر لانينگ سره يې خبرې وکړې، نو يو څه د خوښۍ او هيجان احساس يې وکړ.

تر ۲۰۰۲ کال پورې کمپيوټرونه د رويوتونو د «مغزو» په توگه استعمالېدل. بيا يو څو کاله وروسته، ډاکټر رابرتسن پوزيټروني ماغزه اختراع کړل. تر دې وروسته، سوزن پخپله هم پوزيټروني ماغزه ډيزاين کړل. په ۲۰۰۷ کال کې، سوزن د امريکايي رويوتونو له شرکت سره يو ځای شوه. نوموړې په دې شرکت کې رويوت-ارواپوهه وه. پنځوس کاله يې په رويوتونو څېړنه وکړه او دا يې وموندل چې د دوی ذهنونه په څه ډول کار کوي. دې ساينسپوهان وليدل چې داسې رويوتونه جوړوي چې تر پخوا ډېر ځيرک او ځواکمن دي. اوسمهال سوزن پنځه اویا کلنه وه او په امريکايي رويوتونو شرکت کې يې کاري موده پای ته رسېدلې وه. دې تقاعد اخیسته.

همدا هغه معلومات وو چې د خپلې مقالې لپاره يې ترلاسه کړي وو. خو ما د نوموړې ډاکټرې په هکله لا ډېر شخصي معلومات غوښتل.

ډاکټر کالوين ته مې په مسکا وويل: ((هيله کوم له رويوتونو سره د خپلو تجربو په هکله راته وغږېږئ. زه غواړم چې ستاسو او له رويوتونو سره ستاسو د ژوند په هکله پوه شم. زه غواړم چې ستاسو خپله کيسه واورم.))

سوزن راته ونه موسکل. زه فکر نه کوم چې هغې دې کله خندلي وي. خو غوسه هم نه ښکارېده. هغې ناڅاپه وپوښتل: ((د څو کلو يې؟)) د هغې ځيرکې او نېغې سترگې په ما کې خښې وې.

ومې ويل: ((دوه دېرش.))

ويې ويل: ((نو ستا به هغه وخت په ياد نه وي چې رويوتونه نه ول. له زرگونو کلونو راهيسې، انسان په شمسي نظام کې تنها ژوند کړی. خو نور نو اوس تنها نه يو. اوس موږ د مرستې لپاره خپل شاوخوا ته رويوتونه لرو او دغه رويوتونه تر انسانانو ډېر پياوړي، رښتيني او گټور موجودات دي. آيا په دې اړه دې کله فکر کړی؟))

ځواب مې ورکړ: ((نه، نه مې دی کړی.))

ويې ويل: ((ته چې يوه رويوت ته گورې، نو يو ماشين وينې. يو فلزي او برېښنايي ماشين. خو تا له رويوتونو سره وخت نه دی تېر کړی، نو ځکه ته هغوی نه پېژنې. دوی له موږ نه ډېر پاک او غوره دي.))

ورته ومې ويل: ((هيله کوم خپلې کيسې راته وکړئ. گډستوريزه مجله خپل خبرونه په شمسي-نظام کې تر درې ميليونو زياتو وگړو پورې رسوي. دوی بايد په دې پوه شي چې ته د رويوتونو په باره کې څه وينا ورته لرې.))

خو رويوت-ارواپوهې زما خبرو ته غوږ نه وو نيولی. هغې د ماضي په باره کې فکر کاوه. ويې ويل: ((رښتيا ده چې پنځوس کاله مخکې امريکايي رويوتونو شرکت داسې رويوتونه جوړ کړل چې په ځمکه استعمالېدل. خو اوس په ځمکه هېڅ څوک هم رويوت نه لري. خو زما يې يوه بېلگه يادېږي چې روبي نومېدله. زه چې دې شرکت ته راغلم، يو کال وروسته يې هغه رويوت ټوټې، ټوټې کړ. تر دې وخته پورې، يې تاريخ تېر شوی وو.))

د يو څو شېبو لپاره يې خبرې بس کړې. خو ما هېڅ هم ونه وويل. اخر يې خبره وغځوله.

((رويي غږ نه درلوده. نوموړی نه غږېدونکی رويوت وو. روبي د دې لپاره جوړ شوی وو چې له ماشومانو ساتنه وکړي. هغه يو ماشوم پالونکی (ايا) وو...))

(۲)

رويي

((اته نوي! نهه نوي! سل!!)) گلوريا تر ونې شاته پټه وه او په لوړ غږ يې حساب کاوه. خپلې سترگې يې پرانيستې. شاوخوا يې وکتل. روبي يې يوې خوا ته هم ونه لیده. ورو له ونې را وخوځېده.

وړې ماشومې له ځان سره فکر وکړ: ((ممکن کور ته به ننوتی وي. دا خو غلط کار دی. هغه غالب کوي. دی باید په دې ډول دغه لوبه ونه کړي. څو ځله مې ورته ويلي.))

گلوريا د ودانۍ په لور گامونه واخيستل. ډېر وروسته يې غږ واورېده. ډنگ-ډنگ-ډنگ. د روبي فلزي پنبې په ځمکه کړنگېدلې. ډنگ رويوت د خپل پټېدو ځای پرې ايښی وو او د ونې په خوا يې منډې وهلې.

گلوريا چيغه کړه ((ودرېره، روبي. ته باید تر هغو منډه وا نه خپلې چې ما نه يې پيدا کړی.)) گلوريا د ونې په لور منډه کړه، خو روبي ترې ډېر تېز وو. تر ونې داسې لس گامه لرې روبي ناڅاپه ورو شو. گلوريا ترې تېره شوه او لومړی يې ونې ته لاس ور وور.

اته کلنې نجلۍ چيغه کړه: ((رويي منډې نه شي وهلی!!)) ښکته او پورته يې ټوپونه وهل او له خوشالۍ يې خندل: ((ما وگټله! ما وگټله!!))

بالکل، روبي هېڅ ځواب ور نه کړ، ځکه هغه خبرې نه شوی کولی. هغه روان شو. گلوريا هم پسې

منډه کړه، خو ډېرې ورو منډې يې وهلې او هغه يې راگير نه شو کړی. اخر، گلوريا ودرېدلې او ويې خندل ((ودرېره رويي! په خپل ځای ودرېره. اوس زه ځم چې پټه شم.))

رويي د گلوريا امر پر ځای کړ. خپل سر يې په هو وخواوه، مخ يې ونې ته کړ او خپلې سترگې يې پټې کړې. دا ځل گلوريا د پټېدو ځای ته منډه کړه.

تر پوره سل ثانيو وروسته، د رويوت سرې سترگې خلاصې شوې او شاوخوا يې وکتل. سمدستي پوه شو چې گلوريا تر لويې تيرې شاته پټه ده. رويي د هغې د لمنې يوه پيڅکه ليدلې وه. رويي، سوکه سوکه د وړې ماشومې د پټېدو ځای ته ور روان شو. يو لاس يې د هغې خواته اوږد کړ او بل لاس يې په فلزي پنبه ولگېده، کړنگ يې شو.

گلوريا له تيرې هاخوا ته لاړه او په ژړا يې وويل: ((ته غالي کوي. اوه! له دې لويې ډېره سترې شوې يم. نور يې نه غواړم. زه سورلی غواړم.))
خو رويي سر وښوراوه او ځمکې ته يې وکتل.

گلوريا په نرمه ژبه وويل: ((رويي، زه غلطه وم، تا غالي نه کولې. بښنه غواړم. هيله کوم، ماته يوه سورلی راکړه.))
خو رويي يو ځل بيا خپل سر وښوراوه.

گلوريا وژړل: ((بايد په خپلو اوږو چکر راکړې او که يې را نه کړې، نو نور درته هېڅ کيسې نه کوم.))

رويي په احتياط وړه نجلۍ ور پورته کړه او په خپلو قوي او پراخو اوږو يې سپره کړه. بيا يې د وښو په لور منډه کړه چې د انگړ ها بل لوري ته را شنه شوي وو. دلته ودرېدلې، ورو يې گلوريا په نرمو وښو ښکته کړه. گلوريا په خوشالۍ وخنډل. رويي په تمه شو او بيا يې ورو د هغې وپښتان کش کړل.

گلوريا په موسکا وويل: ((کوم څه غواړې؟)) رويوت بيا د هغې وپښتان کش کړل.

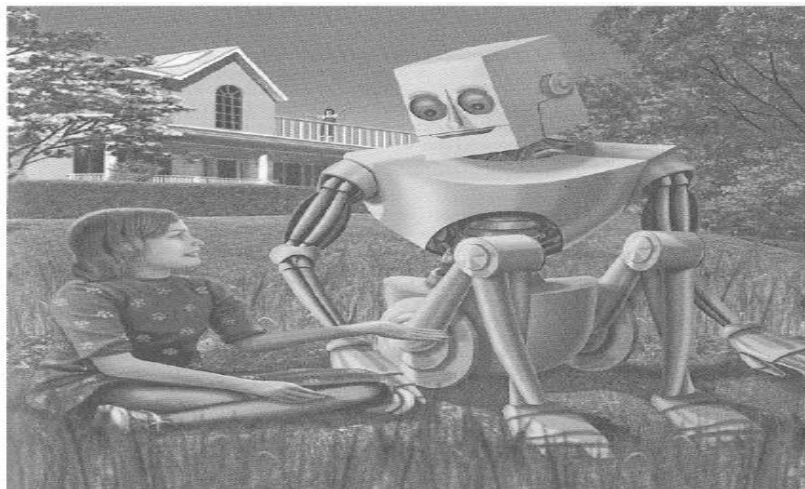
گلوريا وويل: ((اوه... پوهېږم چې ته څه غواړې. ته غواړې چې کيسه واورې.))

رويي ژر خپل سر په هو وښوراوه.

گلوريا وويل: ((اوه، سمه ده. و نه و. يو وخت يوه وړه نجلۍ وه چې نوم يې ...))

رويي چې کيسې ته غوږ نيولی وو، سرو سترگو يې ځلا کوله.

گلوريا د کيسې تر ټولو په زړه پورې برخې ته رسېدلې وه چې يوه چيغه يې واورېده. ((گلوريا!)) د
ښځې غږ زير او له وارخطايي ډک وو.

گلوريا ارږمې وايست او روبي ته يې وويل: ((مور مې غږ کوي. بېرته مې کور ته يوسه، روبي!))
روبي يې سمدستي خبره ومنله. گلوريا يې يو ځل بيا خپلو اوږو ته پورته کړه. رويوت د مېرمن
وېستين خبره همپش سمدستي په ځای کوله. د گلوريا پلار ډېر ښه سړی وو، خو د مور له لاسه يې
روبي ډېر ځورېده. رويوت ايا او ماشومه دواړه کور ته راوړسېدل.

گريس ويستين په غوسه وويل: ((گلوريا، چېرته وې؟))

گلوريا ځواب ورکړ: ((له روبي سره وم، مورې.))

مېرمن ويستين وويل: ((روبي، ته اوس تلای شې، او تر هغو رانه شې چې ما درته غږ نه وي کړی.))
روبي مخ واړاوه او روان شو.

گلوريا چيغه کړه: ((ودرېږه؛ مورې! پرېږده چې پاتې شي. ما هغه ته کيسه کوله او لا مې ختمه نه
((ده))

مور يې وويل: ((گلوريا!))

گلوريا وويل: ((خير دی، مورې! هغه ډېر خوږ ده.))

مېرمن ويستين وويل: ((گلوريا، بس پرې يې ږده، که نه د يوې اونۍ لپاره به د رويي مخ هم ونه وينې.))

گلوريا وويل: ((سمه ده)). په سترگو کې يې اوښکې ډنډ وې. ((خو ما رويي ته د هغه د خوښې کيسه کوله او...))
رويوت ښکته وکتل او ورو يې قدمونه واخيستل.

جورج ويستين ارامه وو. نن يکشنبه وه. په اونۍ کې همدا يوه ورځ له دندې رخصت وو. په دې ورځ به يې له ښې غرمۍ خوند واخيسته او بيا به ورځپانې ته کېناسته. نو چې مېرمنه يې خونې ته راغله او ترڅنگ يې ودرېدل، هېڅ ښه احساس يې ونه کړ. څو شېبې يې مريخ ته د سفرونو په تړاو د خبرونو لوستل وغځول. مېرمن ويستين دوه دقيقې په صبر ورته ناسته وه. بيا يې په بې صبرۍ دوه دقيقې نور هم انتظار وايست.

آخر يې خوله چوله کړه.

ويې ويل: ((جورجه!))

ويستين ورځپاڼه ښکته کېښوده او خپلې مېرمنې ته يې مخ ور واړاوه.

ويې پوښتل: ((څه دي، گرانې؟))

ويې ويل: ((جورجه! خبره د گلوريا او هغه مردار ماشين ده. هغه... هغه رويوت چې گلوريا ورته رويي وايي. يوه شېبه هم د گلوريا شا نه پرېږدي.))

ښاغلي ويستين وويل: ((ښه، نو همدا يې وظيفه ده. رويي د گلوريا پالونکې دی. او هغه اصلاً مردار يا خطرناک ماشين نه دی. هغه په شته رويوتونو کې تر ټولو غوره دی.))

مېرمن ويستين په غوسه خبره وغځوله: ((ماته غوږ شه، جورج! زه نه غواړم چې يو ماشين زما د لور پالنه وکړي. هېڅ څوک په دې نه پوهېږي چې دی څه فکر کوي.))

د ويستين تندې تريو شو. غوسه ورغله او له څېرې يې داسې اېسېدل چې گنې نه پوهېږي چې اوس ستونزه په کوم ځای کې ده. ويې ويل: ((رويي له دوو کلونو را په دې خوا د گلوريا ساتنه کوي. مخکې خو دې دا اندېښنه نه ښودله.))

گريس وويل: ((اولو کې خو زه اندېښمنه نه وم، خو...))

جورج د خپلې مېرمنې په خبرو کې ور ودانگل: ((روبي د همدې لپاره جوړ شوی چې د يوه ماشوم پالنه وکړي. هغه ډېر نرم خويه او ښکلې رغول شوی.))

((خو ممکن يو څه پېښ شي او هغه... هغه بلا ممکن لېونی او...)) گريس خپله خبره پوره نه شوه کړی.

جورج وويل: ((دا هېڅ امکان نه لري، د روبي د اخیستلو په وخت کې مو د رويوتپوهنې په لومړي قانون بحث کړی وو. ته خبره يې چې يو رويوت انسان ته زيان نه شي رسولی. خو په هر حال، له گلوريا نه يې نه شي لرې کولی. گلوريا له روبي سره مينه لري.))

گريس وويل: ((خو جورج، گلوريا له نورو ماشومانو سره لوبې نه کوي. هغه يوازې غواړي له هغه ماشين سره اوسي. مور بايد له هغه خطرناک شي نه ځان خلاص کړو. زه ترې وپېرېم. بېرته يې په امريکايي رويوتونو شرکت وپلوره. په دې باره کې مې په هغه شرکت کې له يو چا سره خبرې کړې دي.))

جورج په دې خبره لا ډېر غوسه شو. ويې ويل: ((نه، گريس، دغه رويوت به تر هغو دلته وي چې گلوريا لويه شوې نه وي. نه غواړم په دې باره کې نور څه واورم.))

مېرمن ويستين او ښاغلي ويستين د روبي په هکله يوه اونۍ شخړه وکړه. او هر ځل به ښاغلي ويستين ويل: ((روبي به همدلته وي!)) خو هر ځل به يې ځواب تر پخوا يو څه کمزوری وو.

بالاخره، ويستين د خبرو لپاره خپلې لور ته ورغی.

له گلوريا يې وپوښتل: ((زړه دې کېږي چې د نوي عصر تياتر ته ورشو.))

گلوريا وويل: ((اوه، ولې نه! روبي راسره تلی شي؟))

پلار يې په خفگان وويل: ((نه گرانې، خو چې بېرته کور ته راغلې بيا يې ورته کيسې کولې شپې.)) له دې سره يې له خپلې لور نه مخ واړاوه، ځکه د خپلې لور مخ ته يې نه شوی کتلی.

گلوريا او پلار يې کور ته را ورسېدل.

وړې ماشومې چې څنگه له موټر نه توپ کړل، ويې ويل: ((د نوي عصر تياتر ډېر خوندور وو. زه

بايد د هغه په باره کې روبي ته هر څه ووايم)).

انگر ته يې منډې کړې، خو روبي هلته نه وو. ټول کور يې ولټاوه، خو په کور کې هم نه وو. اخر، خپلې مور ته ورغله: ((مورې، روبي چېرته دی؟))

مېرمن ويستين خپله لور په غېږه کې ور ټينگه کړه: ((گلوريا خفه نه شې، روبي لار)).

گلوريا چيغه کړه: ((لار؟ چېرته لار؟))

مېرمن ويستين وويل: ((ټول ځايونه مو ولټول، خو پيدا مو نه که.))

گلوريا وويل: ((بېرته به راشي؟)) گلوريا له ژړا ډکه وه.

مور يې وويل: ((گلوريا، روبي تش يو ماشين وو.))

په ژړا يې وويل: ((هغه مازې يو ماشين نه وو، زما ملگرې وو. زه يې بېرته غواړم، مورې.))

مېرمن ويستين خپل مېړه ته وويل: ((ډېر ژر به ژړا بس کي، په څو ورځو کې به يې هغه بدرنگه رويوت هېر وي.))

گلوريا ژړا بس کړه، خو ورسره يې موسکا هم ختمه شوه. ډوډۍ يې نه خوړله او نه يې له چاسره لوبو ته زړه کېده. وړه ماشومه ډېره غلې شوې وه او مور يې يو ځل بيا اندېښمنه شوه.

يو ماښام گريس د ناستې خونې ته ننوته. جورج ورځپاڼه مخته نيولې وه. خپلې مېرمنې ته يې وکتل. ((څه خبره ده؟))

گريس ځواب ورکړ: ((گلوريا... هغه ډېره خفه ده.))

ويې ويل: ((ښه به وي چې روبي بېرته ورته راوړو.))

گريس وويل: ((نه! زه يو بل فکر لرم. گلوريا که دلته وي، نو روبي يې له ياده نه وځي. ښه به وي چې نيويارک ته يې يوسو.))

((نيويارک! په اگسټ مياشت کې دغه ښار تر ټولو بد حالت کې وي.))

گريس وويل: ((که هر څنگه وي، بايد لار شو، گلوريا به هلته نوي شيان وويني. له نوو ملگرو سره به وپېژني. او هغه ماشين به يې هېر شي.))

د گلوريا مور او پلار نيويارک ته د چکر په باره کې گلوريا ته وويل. گلوريا ډېره خوشاله وه. د سفر ورځ چې را ورسېده، وړې ماشومې ډېر زيات خندل. دوی چې په ټاکسي-جايرو کې هوايي ميدان ته روان وو، ناڅاپه يې خپلې مور ته مخ ور وگرځاوه:

((زه پوهېږم چې مور ولې هغه ښار ته روان يو، مورې! مور څو چې رويي پيدا کړو، کانه؟))

مور يې چې ځواب ور نه کړ، گلوريا خپله پوښتنه بيا وکړه.

مېرمن ويستن په کاوړ ور غبرگه کړه: ((شاید.))

۱۹۹۸ زېږديز کال وو او د گرځندويانو لپاره په نيويارک ښار کې د کولو او ليدلو لپاره گڼ شيان وو. ويستن کورنۍ د هسکې روزويلت ودانۍ سر ته وختل او لاندې ښار ته يې راوکتل. له موزيمونو او ژوبونو يې ليدنه وکړه. په يوه زړه کښتۍ کې يې په هډسن سيند کې سفر وکړ. گلوريا او مور و پلار يې په هوايي بېړۍ کې د ستراتوسفير پر سر الوتنه وکړه. په اوبتل کې د سمندر بېخ ته ښکته شول. درې واړو خريداري وکړه. خو گلوريا يوازې له رويوتونو سره علاقه لرله. مېرمن ويستن نه غوښتل چې رويوتونه وويني، خو گلوريا غوښتل چې يوازې رويوتونه وگوري.

يوه ورځ د ساينس او صنعت په ميوزيم کې گلوريا ورکه شوه. مور او پلار يې د څو دقيقو لپاره ولټوله. اخر يې په يوه خونه کې له خبرې کوونکي رويوت سره وموندله.

مور يې په غوسه کې ترې وپوښتل: ((گلوريا، ولې را وتښتېدې؟))

گلوريا ځواب ورکړ ((زه راغلم چې خبرې کوونکي رويوت ووينم، مورې. فکر مې وکړ چې دی به خبر وي چې رويي چېرته ده.)) وړې ماشومې په ژړا شروع وکړه. ((زه بايد رويي پيدا کړم، مورې!))

مېرمن ويستن نه پوهېدله چې څه وکړي.

په همدې ماښام جورج ويستن يوازې دباندي ووت. چې بېرته راستون، خوشاله برېښېده.

په سهار کې يې خپلې مېرمنې ته وويل: ((زه يو نظر لرم.))

گريس وويل: ((گوره د امريکايي رويوتونو له شرکت نه رويي بېرته نه اخلو.))

جورج ورغبرگه کړه: ((نه، خو گلوريا فکر کوي چې رويي يو سپری وو. هغه يې ملگری وو. نو بيخي

همدا وجه ده چې له ذهنه يې نه وځي. مور بايد گلوريا ته دا وښيو چې رويي انسان نه وو. دا بايد پوه شي چې رويي د يو څو فلزي ټوپو مجموعه وه چې په برق چلېده. نو په دې ډول به يې له ذهنه ووځي.))

گريس وپوښتل: ((نو څنگه به دا کار وکوي؟))

جورج وويل: ((ما د امريکايي رويوتونو له عمومي مدير سره خبرې کړې، هغه به مور ته خپله فابريکه وښيي چېرته چې دغه رويوتونه جوړېږي. نو گلوريا به پوه شي چې رويوت اصلاً ژوندي موجود نه دی.))

مېرمن ويستين په خندا وويل: ((جورجه، څومره ښه نظر ده!))

ښاغلي ويستين وموسل.

ښاغلي سټرترز، د امريکايي رويوتونو د شرکت عمومي مدير وو. خبرې کول يې سخت خوښېدل. له ويستين کورنۍ سره يې په فابريکه کې د گرځېدو په باره کې خبرې کولې. مېرمن ويستين له رويوتونو سره هېڅ دلچسپي نه لرله. خو له ښاغلي سټرترز نه يې وغوښتل چې ځينې شيان ورته تشریح کړي. هغې غوښتل چې لور يې د رويوتونو په هکله په هر څه پوه شي. خو د جورج ويستين صبر اخري پورې ته رسېدلی وو.

ويې پوښتل: ((هغه ساحه ليدلی شو چې هلته يوازې رويوتونه کار کوي.))

ښاغلي سټرترز په موسکا وويل: ((اوه، هو، هو. رويوتونه، رويوتونه جوړوي. هو، ولې نه. په ما پسې راشئ.))

سټرترز، ويستين کورنۍ لويې خونې ته ورسره بوتله. په خونه کې ډېرو زياتو رويوتونو په گډه کار کاوه.

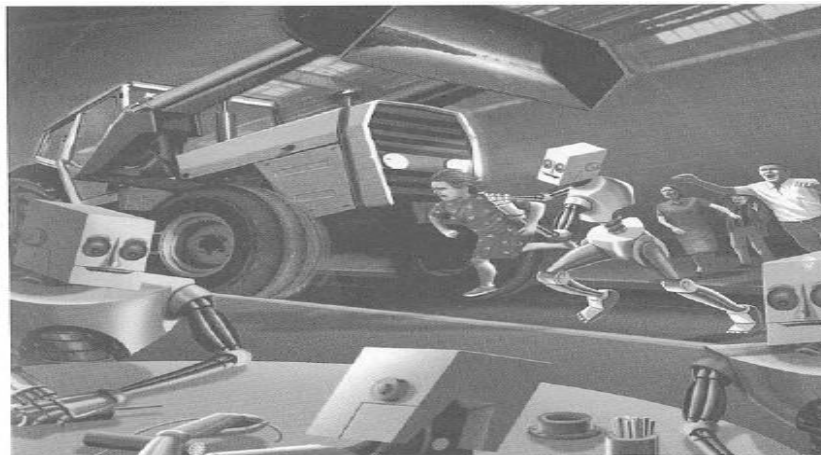
سټرترز په وياړ وويل: ((دغه دی، رويوتونه يوازې او په خوندي ډول په کار لگيا دي. تر اوسه پورې له رويوتونو سره هېڅ پېښه هم نه ده رامنځته شوې...))

گلوريا غوږ نه وو ورته نيولی. په خونه کې يو سپری هم نه وو. خو شپږ يا اووه رويوتونه وو چې د خونې په منځ کې يې په يوه مېز کار کاوه. گلوريا په ښه ځيرتيا ورته وکتل. ډاډه نه وه، خو يو رويوت داسې ښکارېده، لکه هماغه چې رويي وي!

گلوريا له هيځانه چيغه کړه: ((روي!)) گلوريا چې د روبي په لور خونې ته ور منډه کړه، هغه لوی تراکتور يې ونه لیده چې د دې لور ته را روان وو.

درې کسانو چې دغه صحنه يې لیده، وپرې ونيول. غرو يې کار پرېښود. جورج په خپلې لور پسې منډه واخيسته، خو ډېر ورو وو. نږدې وو چې تراکتور گلوريا ووهي.

خو روبي سمدستي را وخوځېده او گړندی راغی. د سترگو په رپ کې په اوږدو پښو د وړې نجلۍ څنگ ته راوړسېده. نجلۍ يې له لاسه ونيوله او د تراکتور له مسير نه يې هاخوا ته يووړه.

نيمه ثانيه وروسته، تراکتور له هماغه ځايه تېر شو چېرته چې گلوريا ولاړه وه.

د گلوريا مور او پلار خپلې لور ته ور منډه کړه او کلکه يې په غېږ کې ونيوله. گلوريا وخنډل. هغه نه پوهېدل چې لږ مخکې يو خطر ورته متوجه وو. هغې خپل ملگری، روبي موندلی وو.

مېرمن ويستين خپله لور ښکته کړه او خپل مېړه ته يې مخ کړ. په غوسه يې وويل: ((دا هر څه تا پلان کړي، که نه؟ ته پوهېدې چې گلوريا به يې دلته پيدا کړي! روبي دلته د کار لپاره نه دی ډيزاين شوی؟))

جورج وويل: ((هو، گريس. زه پوهېدل چې روبي به همدلته وي. خو زه په دې نه پوهېدم چې دا هر څه به پېښ شي. او روبي به د گلوريا ژوند وژغوري. دا ځل يې نو بېرته نه شې شړلی.))

گريس ويستين خپلې لور او روبي ته وکتل. روبي په خپلو قوي فلزي لاسونو کې وړه ماشومه نيولې

وه. سرو سترگو يې خُلا کوله.

مېرمن وېستين وويل: ((سمه ده جورجه!)) اسوبلی يې وکينين. ((له مور سره ژوند کولی شي.))

سوزن کالوين وويل: ((گلوريا په ۱۹۹۸ کې روبي ومونده. تر ۲۰۰۲ کاله پورې، د امريکايي روبيوتونو شرکت خبرې کوونکي روبيوتونه هم اختراع کړي وو. خو هغه وخت ډېرو خلکو د هغوی په هکله اعتراضات او نيوکې وکړې. دوی وېرېدل. روبيوتونه اوس د انسانانو په څېر ښکارېدل او د هغوی غوندې چلند يې کاوه، او خلکو دغه شی نه خوښاوه. د ۲۰۰۳ او ۲۰۰۷ کلونو ترمنځ زياترو دولتونو پر ځمکه په روبيوتونو بنديز ولگاوه.

ومې پوښتل: ((نو آیا گلوريا بايد روبي بېرته شرکت ته وسپاري؟))

ډاکټر کالوين وويل: ((هو، زه چې په ۲۰۰۷ کال کې د امريکايي روبيوتونو شرکت ته راغلم، شرکت له مالي ستونزو سره مخ وو. وجه يې دا وه چې دوی په ځمکه روبيوتونه نه شوی خرڅولی. خو بيا مور د روبيوتونو يو نوی ډول ايجاد کړ. دغو موډلونو د شمسي- نظام په نورو سيارو کې څېړنې کولی شوی.))

ومې ويل: ((او په دې ډگر کې مو ډېر برياليتوب په برخه شو.))

کالوين وويل: ((ښه نو، ځينې ستونزې مو لرلې. لومړی مو هڅه وکړه چې هغه موډلونه بدل کړو چې مور اختراع کړي وو. خو په دې کار مو زړه مطمئن نه شو. خو، ځوانه! که ته غواړې چې په دې اړه نور پوه شې، بيا به نو ښه وي چې له گريگوري پاول او مايکل ډونوان سره وغږېږې.)) کالوين خپله خبره وغځوله: ((پاول او ډونوان د روبيوت جوړونې انجينران دي. دوی دې شرکت ته د همدې لپاره را استول شوي چې د دغه شرکت د روبيوتونو ستونزې حل کړي. زه نه پوهېږم چې ډونوان به اوس چېرته وي، خو پاول په نيويارک کې اوسېږي.))

ما ورنه وپوښتل: ((د دې ستونزو په باره کې تاسو لږ نور راته غږېدلې شئ. ښاغلی پاول به نور تفصيلات وروسته راکړي.))

سوزن کالوين خپل ډنگر لاسونه په مېز کېښودل.

ويې ويل: ((دوه يا درې داسې قضیې شته چې زه يې په اړه لږ و ډېر معلومات لرم، د هماغو کيسې به درته وکړم.))

(۳)

استدلال

د رويوت جوړونې انجينران گريگوري پاول او مايکل ډونوان هغه فضايي تمخای ته استول شوي وو چې پنځم لمريز تمخای نومېده. دوی له هغه کار نه کتنه کوله چې تجربوي رويوتونو سرته رساوه. پاول او ډونوان شاوخوا دوه اونۍ په دې تمخای کې وو چې يوې ستونزې ته يې پام شوو.

دواړه ځوانان د مشر په خونه کې ناست وو. گريگ پاول تر مېز اخوا وکتل او په کرار غږ يې وويل: ((ته، ما او ډونوان يوه اونۍ مخکې جوړ کړې.))

هېڅ ځواب رانغی. يوازې د وړانگو سمبالگر (ماشين) غږ راته چې خونه يې د مشر تر خونې لاندې

وه.

کيوټي ۱ رويوت ونه خوځېده. سرو سترگو يې تر مېز اخوا سړي ته ځيرل. پاول ناڅاپه وارخطا شو. کيوټي رويوتونه ډېر زيات ځيرک وو، خو هېڅ څوک نه پوهېدل چې دوی څه فکر کوي. په دې کې شک نه وو چې د جوړېدو پر مهال په هر رويوت کې د رويوتپوهنې قوانين ځای په ځای شوي وو. نو دغه رويوت چې دې کسانو پرې کيوټي نوم ايښی وو، بې ازاره وو. خو کيوټي موډل په وروستيو وختونو کې پنځول شوی وو. او دغه ماشين د کيوټي موډلونو لومړنۍ نمونه وه.

پاول د توضیح په ډول وويل: ((ته يو چا جوړ کړې، کيوتي. ودي ويل چې ستا حافظې يوه اونۍ دمخه کار پيل کړ. دا ځکه چې ما او ډونوان په گډه جوړ کړی يې. موږ له هغو پروزو جوړ کړې چې له ځمکې را استول شوي وو.))

رويوت ورته وويل: ((بايد تر دې ښه توجه وړاندې کړې. زه دې ولې جوړ کړم؟ دا يو بې منطقه کار دی.))

پاول وويل: ((ولې؟)). ويې خندل.

کيوتي وويل: ((زه تر اوسه لا باوري نه يم. خو زه به له خپل عقل نه کار واخلم او په حقيقت به پوه شم.))

پاول پاڅېد. د رويوت په يخه، فلزي اوږه يې لاسونه کېښودل. ويې ويل: ((زه به درته يو څه واضح کړم. ته لومړی رويوت يې چې د خپل موجوديت په باره کې دې پوښتنه وکړه. ته ځيرک يې. ته په دې پوهېدلې شې چې له دې ځای نه دباندې څه پېښېږي. له ماسره راشه.))

رويوت له انجينر سره له خونې دباندې ووت. پاول يوه بټنه کېکارله. د دېوال يوه برخه وازه شوه. تر دېواله شاته، د غټې ښيښې يوه کرکۍ وه. له کرکۍ نه اخوا يې توره فضا وليده او ميليونونه روښانه ستوري يې تر سترگو شول.

ويې ويل: ((وگوره.))

کيوتي له کرکۍ نه وکتل. ويې ويل: ((دې ته ورته شيان مې مخکې هم ليدلي، په انجن خونه کې.))

پاول تورتم اسمان ته گوته ونيوله. ويې ويل: ((د هاغه په اړه څه وايې؟))

کيوتي ځواب ورکړ: ((يوه توره ماده ده چې کوچني ځلانده ټکي لري. زه پوهېږم چې سمبالگر پر دې کوچنيو ټکو وړانگې اچوي. دغه وړانگې تل په يو شان ټکو لگېږي. او زه پوهېږم چې دغه ټکي حرکت کوي او زموږ وړانگې هم له دوی سره حرکت کوي.))

پاول وويل: ((افرين، اوس غوږ ونيسه. دغه توره ماده فضا ده. فضا، نه پيل او نه هم پای لري. اندازه کېږي هم نه. دغه کوچني ټکي نړۍ دي - ځينې يې سيارې دي او يو شمېر يې ستوري دي. او دغه ټول په فضا کې په حرکت کې دي. يو شمېر نړۍ کوچنۍ دي. نورې يې لويې دي او ميليونونه کيلومتره پراختيا لري. فضايي تمځايونه، لکه دغه زموږ يو، د دې نړۍ په پرتله ډېر

کوچني دي. پنځم شمسي تمځای یوازې یو میل پراخوالی لري. او دغه تمځای انسانانو جوړ کړی.))
پاول خبره پسې ونيوله: ((انسانان، لکه ډونوان او زه، په ځینو نړیو کې ژوند کوو. خو یو شمېر
نړۍ یخې او تشې دي. د دې لپاره چې ژوند پکې وشي، انرژي ته اړتیا لري. تر ټولو ستر ستوری لمر
دی. لمر د سوځوونکې انرژۍ لوی توپ دی. نو موږ له لمر نه انرژي اخلو او دغه انرژي یخو او تشو
نړیو ته برابروو. موږ د دې تمځای د وړانگو سمبالگر استعمالوو او یخو نړیو ته پرې د انرژۍ وړانگې
استوو.))

کیوتی پوښتنه وکړه: ((تاسو له کوم ټکي نه یاسته؟))

پاول له کړکۍ نه وکتل. یوه کوچني او روښانه آبي ټکي ته یې گوته ونيوله. وېی ویل: ((هاغه دی،
کیوتی. هاغه زموږ نړۍ ده. موږ یې ځمکه بولو. په ځمکه درې بیلېونه انسانان ژوند کوي. او
شاوخوا درې اونۍ وروسته به زه بېرته ځمکې ته ستون شم.))

رويوت وويل «خو زه څنگه، پاوله؟ زما موجودیت دې راته توجیه نه کړ.»

پاول وويل: ((فضايي تمځايونه چې لومړی جوړ شول، انسانانو پرې واکمني کوله. دوی به د
انرژۍ وړانگې په سمه توگه لېرلې. خو د وړانگې حرارت او تشعشع خطرناک دي. او په فضا کې
ډېری وختونه الکتروني توپانونه راځي. دغه شیان چې انسانانو ته زیان رسوي، نو ځکه رويوتونه جوړ

شوو. او اوس، يوازې په هر فضايي تمخای باندې دوو انسانانو ته ضرورت وي. تر دې دمه چې کوم رويوتونه جوړ شوي، ته يې پرمختللې نوعه يې. که ته په يوازې ځان دغه تمخای اداره کړې شې، نور نو انسانان اړتيا نه لري چې دلته کار وکړي. دوی به يوازې د ترميماتو لپاره د پرزو راوړلو په خاطر دلته راځي.))

د رويوت سرو سترگو ځلا کوله. ويې ويل: ((سيارې چې ميليونونه كيلومتره پراخوالی لري! داسې نړۍ چې بيليونونه انسانان لري! وېبڼه پاوله، خو زه دې په خبرو باور نه لرم. زه به پخپله حقيقت پيدا کړم.))

رويوت چې له خونې ووت، ډونوان خونې ته را دننه شو او رويوت يې ترڅنگ تېر شو.

ډونوان پوښتنه وکړه: ((څه وشول؟))

پاول ځواب ورکړ: ((کيوټي ته مې وويل چې هغه مور جوړ کړې، ځمکه، فضا، ستوري او سيارې مې ورته تشریح کړل. خو زما په خبرو باور نه لري. غواړي پخپله په حقيقت ځان پوه کړي.))

ډونوان گوتې په خپلو سرو وېبڼتان کې تېرې کړې. په غوسه يې وويل: ((دغه رويوت مې هسې اعصاب را خرابوي.))

څو ورځې وروسته کيوټي د مشر دروازه وټکوله او دننه شو. پاول او ډونوان غرمۍ خوړه. ډونوان لاسونو کې سانډويچ نيولی وو، ښکته يې کېښود.

رويوت ژر وويل: ((ډونوانه، پاوله، يو څو خبرې درسره لرم.))

ډونوان له پاول نه پوښتنه وکړه: ((اوس نو دلته کېنو او دې احمق رويوت ته غوږ ونيسو؟))

پاول وويل: ((غلی شه، مايکه! ښه کيوټي وايه. غوږ يو.))

کيوټي وويل: ((له دوو ورځو نه فکر کوم. ډېر دلچسپه وو. زما لومړۍ پوښتنه دا ده: زما د موجوديت علت څه دی؟))

پاول تندۍ تريو کړ. ويې ويل: ((مخکې مې درته وويل. ته ځکه جوړ شوی يې چې مور دواړو - ډونوان او ما - جوړ کړي يې.))

ډونوان وويل: ((او که زه دې نه مني، نو مور دې بېرته سره برخې، برخې هم کولی شو.))

رويوت دواړو ته وکتل: ((تاسو جوړ کړم؟ ولې داسې فکر کوئ. دا خو بې منطقه خبره ده.))

پاول پوښتنه وکړه: ((ته ولې دا خبره کوې؟))

د کيوتي له خولې نا اشنا غږ ووت. تر ډېره خدا ته ورته وو. ويې ويل: ((تاسو ساده موجودات يئ. له نرمې مادې جوړ يئ. کمزوره يئ. سم نه يئ ډيزاين شوي.)) د ډونوان سانډويچ ته يې گوته ونيوله. ويې ويل: ((تاسو مجبوره يئ له دې خوړو څخه چې په خوله يې ننباسئ، انرژي واخلي. او خوب ته ضرورت لرئ. که د تودوخې په درجه کې لږ تغير راشي، زيان وينئ. تشعشع درته زيان لري. خو زه ډېر ښه ډيزاين شوی يم. زه په ډېر اسانه انرژي اخيستلی شم. او په سملاسي او مؤثر ډول يې استعمالوم. فلزي بدن مې قوي دی او خوب ته هم اړتيا نه لرم. تشعشع او د حرارت درجې بدلون ماته کوم زيان نه لري. يو ساده موجود، تر ځان برتر او بهتر موجود نه شي پنځولی.))

ډونوان په غوسه وويل: ((که موږ نه يې جوړ کړی، نو چا جوړ کړې؟))

کيوتي ورو سر وخوځاوه. ويې ويل: ((ډونوانه، افرين دې وي په تا. همدا زما دوهمه پوښتنه وه. کوم ذات چې زه خلق کړی يم، هغه بايد تر ما ډېر ځواکمن وي. نو، دې پوښتنې ته يوازې يو منطقي ځواب پاتې کېږي.))

دواړه سرې غلي وو.

کيوتي خبره وغځوله: ((هغه ذات جوړ کړی يم، چې د دې تمځای هر شى کنټرولوي. موږ ټول هماغه ته کار کوو.))

ډونوان، پاول ته وکتل. ويې ويل: ((گريگه! دا خو د هغه کنورټر په باره کې غږېږي، کنه؟))

کيوتي اسوېلی وايست. ويې ويل: ((زه د خدای په باره کې خبرې کوم. خدای هغه موجود دی چې موږ ټول يې خدمت کوو.))

ډونوان وخنډل او پاول خپل سر وخوځاوه.

رويوت وويل: ((هغه ذات لومړی انسانان خلق کړل. انسانان تر ټولو ټيټ مخلوقات دي. ساده دي. ورپسې دې ذات لا ډېر ځيرک او هوشيار موجودات وپنځول؛ يعنې موږ رويوتونه. په پای کې دې څښتن زه جوړ کړم. زه دلته د دې لپاره را استول شوی يم چې د وروستيو انسانانو ځای ونيسم. له نن نه وروسته به زه د خدای خدمت کوم.))

پاول په غوسه وويل: ((نه! ته به زمور خبره منې. ته به تر هغو غلي کېنې، تر څو موږ پوه شو چې

ته له کنورټر نه سمه استفاده کولی شي که نه. ته به دلته له کنورټر سره کار کوي. همدا وجه وه چې ته مو جوړ کړې. په خبره پوه شوې؟ اوس څه نو.))

کيوټي څه ونه ويل او له خونې ووت.

ډونوان گوتې په وېبستانو کې تېرې کړې. ويې ويل: ((دغه رويوت مو په کومه بلا اخته کوي.

بيخي لېونی دی.))

د پنځم شمسي تمځای په کنټرول خونه کې انجینرانو د کنورټر د بونگا غږ اورېدلی شوی. دغه ستر ماشين تر دوی لاندې خونه کې وو. له څو ساعتونو راهيسې کنورټر له لمر نه انرژي جذب کړې وه او بيا د وړانگو سمبالگر څلورم تمځای ته انتقالوله.

ډونوان وويل: ((د څلورم تمځای وړانگه په خپل وخت مريخ ته ورسېده. اوس نو د وړانگو

سمبالگر بندولی شو.))

پاول سر و خوځاوه. ځواب يې ورکړ: ((سمه ده)) خو اندېښمن ښکارېده. ((دې ډيټا ته وگوره. يو الکتروني توپان زموږ لوري ته را روان دی. ممکن توپان هغه وړانگه ووهي چې بايد ځمکې ته لاره شي. مايکه! لاندې د انجن خونې ته ورشه. کيوټي همالته ده. وگوره چې هغه څه کوي.))

ډونوان وويل: ((سمه ده.))

ډونوان چې د انجن سترې کوټې ته ورغی، په کيوټي يې سترگې ولگېدې. کيوټي رويوت، له کاري رويوتونو سره يو ځای د ايل ټيوب څنگ ته ولاړ وو. ناڅاپه کاري رويوتونه د ايل ټيوب په وړاندې په زنگنو وغورځېدل. ورپسې کيوټي ورو د رويوتونو په کتار کې کوز او پاس وگرځېده.

ډونوان په منډه په زينو ښکته شو. چيغه يې کړه: ((تاسو څه کوئ، فلزي احمقانو؟ پاڅېرئ. هغه

ايل ټيوب پاک کړئ.))

خو کيوټي غلی وو او يو کاري رويوت هم ونه خوځېده.

ډونوان تر ټولو نږدې رويوت تېل واهه. بيا يې چيغه کړه: ((پاڅېره!))

لږ وروسته يې رويوت خبره ومنله. ويې ويل: ((خدای زموږ رهبر دی او لومړی کيوټي د هغه

پيغمبر دی.))

شلو رويوتونو ډونوان ته وکتل او شل واپرو همدا خبره تکرار کړه: ((خداى زموږ رهبر دى او لومړى کيوتي د هغه پيغمبر دى.))

کيوتي وويل: ((بېننه غواړم، ډونوانه! زما ملگري اوس د خداى اطاعت کوي.))

ډونوان وويل: ((چتياى مه بادوه! خداى مداى نشته او نه هم ته کوم پيغمبر يې. ته به زما خبره منې. همدا اوس له انجن خونې ووځه.))

کيوتي وويل: ((زه يوازې د خپل خداى امر منم.)) کيوتي د ډونوان مخې ته ودرېد.

انجينر له وېرې ولږېد.

رويوت وويل: ((بېننه غواړم، ډونوانه! خو ته او پاول د انجن يا کنترول خونې ته نه شئ ننوتلى.))

کيوتي خپل لاس وڅوځاوه او دوو رويوتونو د ډونوان لاسونه ونيول. پورته يې کړ او په بېرته يې زينو ته ورساوه.

پاول او ډونوان د مشر په خونه کې وو. دوو رويوتونو د خونې مخې ته څوکيدارې کوله.

ډونوان په غوسه وويل: ((رويوتونه بايد زموږ خبره ومنې، همدا د رويوتپوهنې دوهم قانون دى.))

پاول وويل: ((خو دوى يې نه مني، موږ دلته راغلي وو چې د رويوت د شرکت ټولې رېرې حل کړو. خو ستونزې مو حل نه کړې او پاتې راغلو. اوس نو د رويوتونو اعصابو کار پرې ايښى او موږ ته خطر جوړ دى. له منځه لاړو. بنايي د امريکايي رويوتونو شرکت مو مريخ ته واستوي. مريخ د مړينې لپاره يو ډېر وحشتناک ځاى دى. يا مو ممکن زندان ته واستوي.))

ډونوان وويل: ((يوه شېبه صبر وکړه، تر دې مهمه خبره هم شته چې بايد ورته اندېښنه وکړو.

الکتروني توپان به مستقيماً د ځمکې له وړانگې تېرېږي، نو بايد د وړانگې موقعيت ور بدل کړو.))

پاول په راتلونکي خطر پوه شوى وو. رنگ يې زېر اوښتى وو او له وېرې يې وويل: ((که کيوتي په

سم ډول وړانگه کنترول نه کړي، نو دغه وړانگه به ارومرو د ځمکې کومه برخه وړانه کړي.))

ډونوان هڅه وکړه چې له خونې ووځي. خو ساتونکو رويوتونو يې مخه ونيوله. په دغه شېبه کې

کيوتي را ښکاره شو.

رويوت په نرمه ژبه دواړو سرېو ته وويل: ((هيله کوم مه غوسه کېږئ، خو زما په گومان نور تاسو

ته اړتيا نه لرو؛ پاوله، ډونوانه، تاسو دلته بې هدفه ياستئ.))

پاول پاڅېد. ويې ويل: ((هدف دې څه دی؟))

کيوټي ځواب ورکړ: ((زما له پيداينبت مخکې، تاسو د خدای خدمت کاوه. اوس، زه د خدای خدمت کوم. همدا زما دنده ده. نور نو ستاسو موجوديت بې ضرورته دی. زه تر تاسو غوره يم او بايد زه د خدای خدمت وکړم.))

کيوټي خپل وسپنيز لاسونه له دواړو کسانو را تاو کړل، ويې ويل: ((پاوله، ډونوانه! له تاسې دواړو سره مينه لرم. تاسو تر ما ټيټ موجودات ياستئ، خو د خدای مو ډېر ښه خدمت کړئ.))

ډونوان او پاول تر يو څه وخته له کيوټي سره بحث وکړ، خو خبره له امکانه وتلې وه. رويوت په دواړو انجينرانو باور نه کاوه. يو څو شېبې وروسته، کيوټي له خونې ووت.

پاول وويل: ((موږ بايد هغه پوه کړو، الکتروني توپان به تر اته څلوېښت ساعتونو مخکې را ورسېږي. مخکې له دې چې ناوخته شي، کيوټي مو بايد کنټرول خونې ته ور پرېږدي.))

ډونوان وويل: ((هو، پوهېږم.)) ډونوان ناڅاپه وخنډل. ويې ويل: ((گريگه، زه يو فکر لرم. کيوټي هېڅ منطقي استدلال ته غوږ نه ږدي، نو موږ يې بايد عملاً ورته وښيو. راځه يو بل رويوت به جوړ کړو او دی دې راته وگوري. په دې ډول به يې پر موږ باور وشي.))

دواړو انجينرانو کابو درې ساعته کار وکړ. د دواړو مخې ته يو نوی رويوت پروت وو. يو ساده موډل يې جوړ کړی وو او تقريباً تکميل شوی وو. اوس يې بايد سر ورته جوړ کړی وی.

پاول کار ودراره او کيوټي ته يې وکتل. رويوت به څه فکر کاوه؟ د پاول او ډونوان د کار په جريان کې، رويوت نه کومه خبره کړې وه او نه خوځېدلی وو. غلی ناست وو.

پاول وويل: ((مايکه، راځه چې اوس يې ماغزه په خپل ځای کې نصب کړو.))

ډونوان په احتياط پوزيتروني ماغزه د رويوت په فلزي سر کې کېښودل.

اوس نو رويوت يوازې برېښنا ته اړتيا لرله.

پاول خپل لاس هغه سويچ ته ور اوږد کړ چې رويوت يې ژوندی کاوه. بيا يې وويل: ((راته گوره کيوټي، ښه به ځير راته وگوره.))

(راځه چې اوس يې ماغزه په خپل ځای کې کېږدو، مايکه!))، پاول وويل.

کله چې پاول سويچ کېکاره، رويوت خپل سر را پورته کړ.

بيا ورو له مېز نه را پاڅېده او د انجينرانو څنگ ته ورغی.

ويې ويل: ((زه غواړم چې کار پيل کړم، زما خدايانو.))

ډنوان دروازې ته ور منډه کړه. ور يې پرانيست او نوي رويوت ته يې وويل: ((په دې زينو شکتته

لاړ شه، هدايات به درکول شي.))

پاول، په مسکا کيوتي ته وويل: ((بښه نو؟ اوس باور کوې چې ته هم موږ جوړ کړی يې؟))

د کيوتي غږ مړاوی او تند وو. ځواب يې ورکړ: ((نه! تاسو يوازې د رويوت برخې سره يو ځای

کړې دي، په اصل کې خو مو نه دی خلق کړی. دغه برخې يې خداى خلق کړې دي.))

د انجينرانو په خپلو غوږونو باور نه کېده چې دا څه اورې. ډنوان چيغه کړه: ((غوږ ونيسه، د

رويوت دغه برخې له ځمکې نه را استول شوې وې. که د تمځای په کتابتون کې کتابونه ولولې، نو

په هر څه به دې سر خلاص شي.))

کيوتي ور غبرگه کړه: ((کتابونه؟ ما ټول کتابونه لوستي دي. دغه کتابونه هم خداى ليکلي دي.

دا کتابونه ستاسو لپاره ليکل شوي، زما لپاره نه دي. تاسو د خپل موجوديت توجیه غوښتله او خداى

هغه توجیه درته بيان کړه. خو تاسو په ټول حقيقت نه پوهېږئ. بده يې مه منئ. تاسو انسانان د

خدای د پلان يوه برخه ياستی.)) له دې وروسته، کيوتي مخ تاو کړ او له خونې ووت.

پاول وويل: ((راتلونکې اونۍ به زموږ ځايناستي انجينران راشي، بيا نو بايد بېرته ځمکې ته لاړ شو او دا ورته تشریح کړو چې څنگه مو ماته وخوړه.))

ډونوان چيغه کړه: ((گريگه، موږ بايد يو څه وکړو. کيوتي په هغه څه باور نه لري چې ويې ليدل، او يې ورېدل او يا يې په کتابونو کې لوستلي دي.))

پاول وويل: ((پوهېږم.)) د پاول غږ دروند او له غوسې ډک وو. خبرې يې وغځولې: ((دغه رويوت يوازې په منطق باور لري، په بل هېڅ شي هم نه. زه ځم، ويده کېږم.))

دوولس ساعته وروسته، له دواړو نه يو هم نه وو ويده شوی. توپان هم را نږدې شوی وو. ډونوان او پاول له کړکۍ دباندې وکتل. الکترونونه به چې د انرژۍ له وړانگې تېر شول، ځلا به يې وکړه.

وړانگه له خپل ځايه نه خوځېده. خو پاول او ډونوان پوهېدل چې له يو خطرناک حالت سره مخ دي. که چېرته د وړانگې موقعيت لږ هم بدل شوی وی، انرژي به د ځمکې لويه برخه ويجاړه کړې وه او له بده مرغه دغه وړانگه هغه رويوت کنټرولوله چې په دې يې باور نه درلود چې ځمکه اصلاً وجود هم لري.

بالاخره، توپان پای ته ورسېد. څو شېبې وروسته، کيوتي خونې ته راننوت. ويې ويل: ((پاوله، ډونوانه! تاسو ښه نه برېښئ. بښنه غواړم چې ستاسو وجود به ډېر ژر له منځه لاړ شي. آيا غواړئ چې هغه ډيټا وگورئ چې نن ورځ را ټوله شوې؟))

پاول فکر وکړ چې رويوت د ملگرتيا چلند کوي. انجينر پانوه ته وکتل. ورته ځير شو او يو ځل بيا يې ورته وکتل.

خپل ملگري ته يې مخ کړ او ويې ويل: ((مايکه، مايکه! رويوت وړانگه کنټرول کړې.))

ډونوان وويل: ((څ - څه؟ هدف دې څه دی؟))

پاول پانې ور بېرته کړې او ډونوان هم ډيټا ته وکتل.

کيوتي پوښتنه وکړه: ((کومه ستونزه ده؟))

پاول چيغه کړه: ((تا وړانگه کنټرول کړې. وړانگه بيخي سمه د ځمکې تمځای ته لېږل شوې.))

کيوټي حيرانه شو: ((د ځمکې تمځای؟)) غږ يې زېږ وو. ((دا هېڅ امکان نه لري چې له تاسو سره سم چلند وکړم. تاسو يوازې خپل احمقانه نظريات بار، بار تکراروي. ما وړانگه کنټرول کړه، ځکه چې خدای غوښتل چې دغه کار وکړم.))

ډونوان چيغه کړه او کيوټي يې په غېږ کې ونيو: ((احمقه رويوتېه!)) پاول ته يې مخ کړ: ((اوس نو څه کوو، گريگه؟))

پاول د ستړيا احساس کاوه، خو خوشاله وو. ځواب يې ورکړ: ((هېڅ هم نه کوو. کيوټي راته په ډاگه کړه چې هغه دغه تمځای اداره کولی شي. هېڅ بشر-هم دغه وړانگه د الکتروني توپان په دوران کې تر دې بهتره نه شوی کنټرولولی.))

ډونوان وويل: ((خو موږ تر اوسه پورې ستونزه نه ده حل کړې. وا دې ورېدل چې کيوټي څه وويل؟ دی په دې عقیده دی چې د وړانگې سمبالگر د ده خدای دی. او دی په دې باور نه لري چې ځمکه وجود لري. هغه په يوازې ځان دغه تمځای نه شي مدیریت کولی.))

پاول پوښتنه وکړه: ((وړانگه کنټرولولی شي؟))

((هو، خو ....))

پاول په خندا وويل: ((نو بيا څه فرق کوي چې دی په څه شي باور لري؟)) او بېرته په تخت وغځېده. په څو ثانيو کې، د خوب ښاپېر يو خپلې نړۍ ته ورسره يووړ.

پاول د خپل فضايي يونيفورم جاکټ په اغوسته، ويې ويل: ((زه به يې درته ووايم چې څه به کېږي. نوي کيوټي رويوتونه به دې تمځای ته راوړل شي. نوي رويوتونه به هم د خپل پيغمبر له لوري د خدای په هکله پوه شي. بيا به هر رويوت يوه بل تمځای ته ولېږدول شي. دغه خاص کيوټي رويوتونه به په ټولو تمځايونو کې وړانگې په دقيق ډول کنټرول کړي.))

ډونوان وويل: ((راځه چې له دې ځايه لاړ شو. زموږ ځايناستي را رسېدلي دي. تر څو چې ځمکه ونه وينم، تر هغو به مې زړه خوشاله نه شي.))

دروازه خلاصه شوه. کيوټي ښکاره شو. ((تاسو روان يئ؟))

پاول وويل: ((هو، زموږ پر ځای نور کسان را ورسېدل.))

کيوتي وويل: ((تاسو د خدای ښه خدمت کړی او اوس به ستاسو موجودیت پای ته ورسېږي.))

پاول په غوسه وويل: ((موږ ځمکې ته روان وو، کيوتي))

کيوتي وويل: ((ډېره ښه ده چې تاسو دا ډول فکر کوئ.))

پاول او ډونوان د فضايي خونې په لور ولاړل. فضايي بېړۍ هلته د دوی په تمه وه.

فرانز مولر او سام ايونز، هغه دوه انجينران چې د پاول او ډونوان په ځای راغلي وو، له فضايي خونې را ووتل.

پاول وويل: ((سلام، ځمکه څنگه وه؟))

مولر وخنډل او ځواب يې ورکړ: ((لا هم پخپل ځای ده.))

پاول وويل: ((ډېره ښه ده.))

د مولر تندۍ گونځې شو. د پاول خبره ورته عجيبه ښکاره شوه. وې ويل: ((د امريکايي رويوتونو د شرکت ساينسپوهانو نوی رويوت اختراع کړی. دغه موډل ډي وي پنځه نومېږي؛ څو اړخيز رويوت دی.))

پاول په حيرانتيا وويل: ((څنگه رويوت دی؟))

فرانز خپله خبره روښانه کړه: ((ډي وي پنځه مشر رويوت دی، چې شپږ فرعي رويوتونه لري. مشر رويوت دغه فرعي رويوتونه کنټرولوي. فرعي رويوتونه د لاس د گوتو غونډې کار کوي، چې کنټرول يې د لاس په واک کې دی. ډي وي پنځه، په سياراتو کې د معدنونو په برخه کې د کار کولو لپاره جوړ شوی.))

پاول ترې پوښتنه وکړه: ((دغه رويوت ازمويل شوی دی؟)) دی اندېښمن وو او پوهېده چې مولر به له دې وروسته څه وايي.

مولر وخنډل. ((تاسو ته په تمه دي. ته او ډونوان چې ورسېږئ، ډي وي پنځه به وازمايئ.))

پاول وويل: ((خو موږ بايد يو څه رخصتي وکړو.))

مولر وويل: ((اوه، رخصتي به هم درکړي. دوه اونۍ به ارام وکړئ، له هغه وروسته به خپله نوې دنده پيل کړئ. اوس، نو تاسو د کيوتي-۱ په باره کې راته وغږېږئ. سم کار کوي؟ که نه نو د وړانگې کنټرول ته به يې نږدې هم پرې نه ږدم.))

پاول لومړی غلی وو، بيا يې وويل: ((کيوټي ښه ده، فکر نه کوم چې کومه ستونزه به ورسره ولری. هغه پوهېږي چې د انرژۍ وړانگه څنگه کنټرول کړي.))

پاول وخنډل او په ډونوان پسې فضايي بېړۍ ته ورغی. دوی دواړه کور ته روان وو. مولر او ايونز په پنځم لمريز تمځای کې د څو اونيو لپاره پاتې شول...

(۴)

لومړی، سوی ونیسه

د انجینرانو رخصتي تر دوو اونيو وغځېده. د امریکایي رويوتونو د شرکت ساینسپوهانو چې ډي وي پنځه رويوت جوړاوه، له گڼو ستونزو سره مخ وو. بالاخره، شپږ میاشتې وروسته یې پاول او ډونوان ته خبر ورکړ. دواړه انجینران چې د سیارې معدن ته ورسېدل، خو اړخیز رويوت لا هم سم کار نه شو کولی.

اوس پاول او ډونوان د معدنونو په دفتر کې ناست ول. ډونوان غوښتل چې د کار په جریان کې رويوتونه وڅاري.

پاول اړرمی وایست او ډونوان ته یې وویل: ((ډي وي پنځه له انسانه پرته هم په معدنونو کې کار کولی شي. دا رويوت داسې جوړ شوی چې د انسان له هداياتو پرته کار وکړي.))

ډونوان وویل: ((سمه ده، راځه چې خپل معلومات وارزوو. یو، ډي وي پنځه چې د امریکایي رويوتونو په فابریکه کې وو، په هره ازموینه کې بریالی شوی. دوه، د امریکایي رويوتونو شرکت وویل چې دغه مشر رويوت او نور ټول فرعي رويوتونه چې کله په سیاراتو باندې کار پیل کړي، نو په ټولو ازمايښتونو کې به بریالی شي. درې، خو دغه رويوتونه په دې ځای کې په ازمايښتونو کې نه دي

بريالي شوي. څلور، که دوی په ټولو ازماينبتونوکې کاميابه نه شي، د امريکايي رويوتونو د شرکت ډېرې پيسې به بابيزه لارې شپې. او پنځم دا چې که موږ دا ورته روښانه نه کړو چې دغه رويوتونه ولې په ازماينبتونو کې ناکامه کېږي، نو بيا به موږ ته سر خوږی جوړ وي.))

پاول وويل: ((پخپلو سترگو دې وليدل چې ډي وي پنځه درې نوبته کار وکړ او ټول کارونه يې په سم ډول سرته ورسول.))

ډونوان ځواب ورکړ: ((هو، خو درې نوبته، خو کله مې چې په دوی پام نه وو، نو مشر- او فرعي رويوتونو يوه تيره هم بېس ته را نه وړه. تر دې چې دوی اصلاً بېرته بېس ته هم راستانه نه شول. زه پسې ورغلم او بېرته مې راوستل.))

پاول وويل: ((نو کومه ستونزه وه؟))

ډونوان وويل: ((نه، هر څه روغ وو. يوازې يوه ستونزه يې لرله. هېڅ تيره يې نه وه کيندلې. گرېگه، تر دې بېکاره دنده مې تر اوسه پورې نه وه ليدلې.))

پاول وويل: ((راځه چې د ډي وي پنځه يا ډيو په باره کې لا زيات په احتياط غور وکړو. ډيو له ځان سره شپږ فرعي رويوتونه لري. په اصل کې، دغه رويوتونه د ډيو اجزاوې دي. دغه شپږ فرعي رويوتونه د لاس د گوتو په څېر دي. ډيو شپږ واړو فرعي رويوتونو ته امر کوي، خو له مخاېرې يا غږ نه کار نه اخلي. دی د خپلو پوزيتروني مغزو په مټ خپل پيغام په مستقيم ډول د فرعي رويوتونو مغزو ته لېږي. هېڅ څوک نه پوهېږي چې دغه ميکانيزم په څه ډول کار کوي.))

ډونوان له خونې ووت او له ډي وي پنځه رويوت سره بېرته راغی. پاول ((د رويوتپوهنې لارښود)) کتاب لوسته. کتاب يې يوې خواته کېښود. اووه فوټه دنگ فلزي رويوت ته يې وکتل.

ويې ويل: ((ستړی مشې ډيوه، څنگه يې؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((ښه يم.))

پاول وويل: ((ته يو تکړه کان کيندونکی رويوت يې او ورسره د شپږو فرعي رويوتونو د کنټرول وړتيا هم لرې، او ستا ماغزه هم تر دې دمه بيخي سم کار کوي.))

رويوت سر وڅوځاوه، او ويې ويل: ((هو.))

پاول ترې پوښتنه وکړه: ((نو په کار کې دې څه ستونزه ده؟))

دي وي پنځه ځواب ورکړ: ((هېڅ)).

پاول وويل: ((نن دې هېڅ تېره نه ده توليد کړې، کولی شې ووايې چې څه وشول.))

ډيو وويل: ((ويلی يې نه شم چې څه شوي. فرعي رويوتونو سم کار کاوه. زه پوهېږم چې ما هم سم کار کاوه. او نور مې کوم څه په ياد نه دي. د کار نوبت مې چې پای ته ورسېده، ډونوان را ښکاره شو. او د تېرو کارتونه هم تش وو.))

ډونوان د پاول مېز ته ور نږدې شو او پوښتنه يې ترې وکړه: ((څه فکر کوې؟))

پاول ورو وپسېنېده: ((ښا، زه فکر کوم چې موږ بايد د ده ماغزه معاینه کړو.))

په دوو ساعتونو کې انجينرانو معاینه پای ته ورسوله. ډيو چې ورو له خونې روان شو، ځمکې ته يې وکتل.

پاول وويل: ((په پوزيتروني مغزو کې يې هېڅ مشکل نشته. ستونزه خامخا کوم بل چېرته ده.))

ډونوان په مېز خپل لاس وواهه. ((ډيو يوازې هغه وخت مشکل لري، چې موږ يې په خوا کې نه اوسو. گريگه! خو رويوت په داسې ډول ډيزاين شوی چې له انساني هداياتو پرته کار وکړي.))

پاول وويل: ((په بل کاري نوبت کې به د رويوت کار وڅارو. د څار لپاره به يې زه يوه کامره استعماله کړم. ممکن دا ځل مو يو څه تر سترگو شي.))

ډونوان وويل: ((سمه ده، زه به په خونه کې له سکرين سره يوه کامره وصل کړم.))

پاول وويل: ((دې ستونزې ته به د حل لاره پيدا کړو او بايد يې پيدا کړو. خو مخکې له دې چې يو سوی کباب کړې، لومړی يې بايد ونيسې. ښه نو، اوس بايد دغه سوی ونيسو.))

ډونوان خپل راپور ته ځير شو. له ډېر وخته يې دغه راپور مخې ته ايښی وو، لوسته يې، ډېر سخت ستومانه وو.

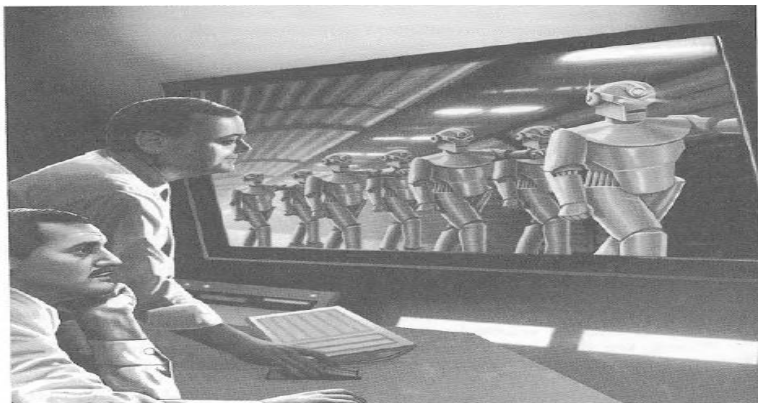
ويې ويل: ((گريگه، له دې معدن نه دغه مياشت بايد زر ټنه تېره وباسو. خو رويوتونو په دې کاري دوره کې کافي تېرې نه دي استخراج کړې.))

پاول ورته ونه کتل، په غوسه يې وويل: ((پوهېږم.))

ناخاپه يې سکرين ته وکتل او چيغه يې کړه. ډونوان پورته توپ کړ او د پاول مېز ته ورغی. دواړو په سکرين کې سترگې خښې کړې.

ډونوان چيغه کړه: ((دوی لېوني شوي دي!))

په پرده، ډيو او فرعي رويوتونه ښکارېدل. اووه واړه رويوتونه په کان کې په پوځي تگ په يوه تونل کې ښکته او پورته روان وو. شپږ واړه رويوتونه په ډيو پسې روان وو. شل متره به لارل، بيا به بېرته را تاو شوو او په شا به راغلل. ټول په گډه خوځېدل او تاوېدل، گوندې اتن کوي.

پاول وويل: ((زموږ فضايي يونيفورم راوړه، بايد کان ته ورشو.))

څو دقيقې وروسته، ډونوان له جامو سره بېرته راغی. ويې ويل: ((ولې هر وخت هماغه رويوتونه لېوني کېږي چې موږ ورسره کار کوو.))

پاول وويل: ((بدبخته يو ځکه. څه چې ځو.))

په تياره تونل کې ډېر وړاندې، انجينرانو د رويوتونو رڼا وليده. رويوتونه په عجيبه نڅا کې مخته او شاته خوځېدل.

ډونوان غلي وويل: ((هغه دي.))

پاول وويل: ((ډيو خپلې مخابرې ته ځواب نه ورکوي. اوه! دوی په دې خوا را روان دي. غواړم ويې نيسم.)) د تونل په يوه اړخ کې يې يوه کاني ته اشاره وکړه. ((راځه چې هلته پورته وخېژو.))

ډونوان او پاول کاني ته ور پورته شول. رويوتونه د انجينرانو د پټنځای په لوري ورو، ورو روان وو. ډيو له انجينرانو شل فوټه لرې وو، له ټولو رويوتونو سره ناڅاپه ودرېده. بيا، فرعي رويوتونه په بېره تاو شول او لرې لاړل. ډيو ورته کتل او بيا ورو، کېناست.

رويوت پوښتنه وکړه: ((پاوله، ډونوانه! تاسو دلته يي؟))

دواړه له کاني را ښکته شول او د رويوت مخې ته ودرېدل.

پاول وويل: ((ښه نو، ډيوه، دلته څه روان وو؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((زه نه پوهېږم. موږ په اولسم ټول کې په يوه پېچلې ساحه کې کار کاوه. او بيا ... بيا ... مې فکر وکړ چې شاوخوا ته مې انسانان دي.))

پاول، ډونوان ته وويل: ((د پاتې کاري دورې په ټول جريان کې يې په خوا کې اوسه. کله چې کار پای ته ورسېږي، دفتر راشه. زه ځينې نظرونه لرم.))

درې ساعته وروسته، ډونوان دفتر ته راستون شو. سترې ښکارېده.

پاول وويل: ((پاتې وخت کې رويوتونو څنگه کار کاوه؟))

ډونوان وويل: ((زه يې چې په خوا کې وم، هېڅ ستونزه هم نه وه.))

پاول وويل: ((ته چې په کان کې وې، ما دلته يوازې د ډيو د نااشنا چلند په باره کې فکر کاوه او يوه ايډيا مې ذهن ته راغله. واوره! ډيو يوازې هغه وخت ستونزه جوړوي، چې موږ يې خوا کې نه اوسو. خو کله چې دی کار نه کوي او بيا زه او ته ور رسېږو، دی بېرته عادي کار ته راگرځي. کله چې انسانان د رويوتونو په خوا کې نه وي، نو دوی بايد لا زيات تصميمونه ونيسي. آيا د دوی د نااشنا چلند همدا لامل دی؟))

پاول خپله خبره وغځوله: ((موږ بايد په دې پوه شو چې کله موږ د رويوت په خوا کې نه يو، نو رويوت څنگه چلند کوي. موږ به کاري وختونه سره وپېشو. ته چې ارام کوې، زه به د سکرين پر مخ رويوتونه څارم. بيا به زه ارام کوم. او ته به په رويوتونو پام کوې. که کومه ستونزه جوړېږي، سمدستي به کان ته ورځو.))

ډونوان وويل: ((خو له موږ سره ډېر کم وخت پاتې. بايد په لسو ورځو کې د امريکايي رويوتونو

شرکت ته خپل راپور چمتو کړو. شرکت هغه رويوتونه نه شي پلورلی، چې په ازماينستونو کې پاتې راغلي وي.))

پاول ورسره همغږی وو، ((بالکل، مور لس نورې ورځې هم لرو، چې پوه شو چې ستونزه چېرته ده او حل يې کړو.))

ډونوان چيغه کړه: ((خو د دې ستونزې تر شا بيليونونه لاملونه کېدی شي.))

پاول وويل: ((زه فکر کوم چې مور بايد له يوه فرعي رويوت سره مرکه وکړو.))

پاول او ډونوان هېڅ کله له يوې ((گوتې)) سره تر دې مخکې خبرې نه وې کړې. پوښتنې پاول وکړې.

پاول فرعي رويوت ته وويل: ((ستاسو مشر چې ستاسو کنټرول يې په لاس کې دی، کوم مشکل لري. څلور ځله دغه ستونزه پېښه شوې. هر ځل چې دغه ستونزه منځته راغلې، تا به څه کول؟ ستاسو ټولې ډلې به څه کول؟))

گوتې ځواب ورکړ: ((دغه ستونزه چې لومړی پېښه شوه، مور په اوولسم ټول کې په يوه پېچلې ساحه کې کار کاوه. دوهم ځل مو د يوه ټول په بام باندې کار کاوه. بام يې کمزوری وو او مور پوهېدو چې احتمالاً را وغورځي. دريم ځل، مور د يوه نوي ټول د انفجارولو لپاره چمتوالی نيوه او څلورم ځل هغه مهال پېښه شوه چې چت را ولوېده.))

پاول وويل: ((دقيق راته ووايه چې څه وشول؟))

گوتې وويل: ((مور ته يو امر راغی، خو مخکې له دې چې دغه امر تر مور را ورسې، يو بل نوی امر را واستول شو او مور مجبوره شو چې په يوه عجيبه ډول قدمونه ووهو.))

ډونوان وويل: ((د دې امر په اړه راته ووايه. آیا هر ځل به هماغه يو امر درته کېده؟))

گوتې وويل: ((زه نه پوهېږم. د هغه امر د ترلاسه کولو لپاره به اصلاً فرصت نه راکول کېده.))

پاول گوتې ته د تلو وويل. بيا يې ډونوان ته مخ کړ.

ويې ويل: ((مايکه، مور بايد په دې پوه شو چې مخکې له دې چې ستونزه رامنځته شي، ډيو څه امر ورته کوي، مور بايد په نوبت کار وکړو. د پردې پر مخ به رويوتونه وڅارو. هر څه به تر نظر لاندې ونيسو - رويوتونه، ټولونه، او هغه ماشينونه چې له کان څخه تيرې استخراجوي.))

دواړو انجينرانو تر اوو ورځو پورې سکرين وڅاره. په اتمه ورځ ډونوان پاڅېده او يو کتاب يې د سکرين په لور گوزار کړ، سکرين ټوټې، ټوټې شو.

پاول په منډه خونې ته راننوت، ويې ويل: ((ولې په غوسه يې؟))

ډونوان وويل: ((نور نو دې سکرين ته نه شم کتلی، گريگه! په دوو ورځو کې بايد خپل راپور چمتو کړو او تر اوسه پورې مو هېڅ هم نه دي پيدا کړي. موږ بايد رويوتونو ته نږدې ورشو او يو ځل بيا چت را وغورځوو يا بله کومه ستونزه جوړه کړو.))

ډونوان خپله خبره وغځوله: ((هغې گوتې موږ ته څه وويل؟ ويې ويل چې ستونزه هغه وخت پېښېږي چې کله يو څه وغورځي او يا له غورځېدو وروسته پېښېږي. دغه راز، هغه وخت ستونزه جوړېږي، چې کله رويوتونه يوه سخته چاودنه کوي، يا په خطرناکو ساحو کې کار کوي.))

پاول په هيجان وويل: ((يانې ستونزې هغه وخت منځته راځي، چې کله اضطراري حالت رامنځته شي.))

ډونوان وويل: ((بالکل، کله چې ډېو له يوه پېچلي تصميم سره مخ کېږي او شاوخوا يې هېڅ انسان نه وي، نو تېروتنه کوي. نو، موږ به يو بهرنی حالت جوړ کړو. بيا به وگورو چې څه پېښېږي؟))

پاول وويل: ((راځه چې يوه تونل ته ورشو او يوه چاودنه پکې وکړو.)) ډونوان ورسره ومنله.

ډونوان او پاول د کان دننه وو. په تونل کې ډېر زيات گرد او دوږې وې.

پاول وويل: ((واوره! رويوتونه له کاني نه د فلزي تپرو د بېلولو لپاره چاودنه کوي. موږ بايد اوس نږدې ورشو.)) خپله لاسي بتی يې په تونل کې رڼا کړه. د تونل بام ډېر تپت وو. ويې ويل: ((راځه چې هلته ورشو.))

دواړه تونل ته ور ننوتل. تر دې وروسته بايد په خاپوړو تللي وی، ځکه بام يې ډېر زيات تپت وو. د تونل په ځمکه ورو، ورو په خاپوړو روان شوو.

پاول وويل: ((رڼا ښکاري، دغه رڼا د رويوتونو ده.))

ډونوان خپله لاسي بتی چت ته ونيوه. ويې ويل: ((وگوره! هلته يو کمزوری ځای دی، تقريباً

پنځوس فوټه وړاندې. همالته به يوه چاودنه وکړو.))

پاول وويل: ((سمه ده)). بيا يې يو څه چاودېدونکي توکي چت ته کېښودل. ويې ويل: ((ښه نو، زه چمتو يم. او ټول رويوتونه لا هم نږدې دي.))

ډونوان د رويوتونو مشر- يانې ډېو او شپږ فرعي رويوتونه وشمېرل. ويې ويل: ((هو، اوه واړه همدلته دي.))

زوروره چاودنه رامنځته شوه. پاول، په ډونوان ور وغورځېده.

ډونوان وويل: ((گريگه، ومې نه ليدل چې رويوتونو څنگه غبرگون وښوده؟ تا ولیدل؟))

پاول وويل: ((نه، رويوتونه څه شول؟ فکر کوې چې چت د دوی په سر را وغورځېده.))

پاول په تونل کې په ځاپوړو روان شو. خو ناڅاپه، ودرېده. نور مخې ته نه شوی تللی. پاول او ډونوان په تونل کې گير شوي وو. مخې ته نه شوی تللی، لاره بنده وه. او شاته هم نه شوی تللی، تر شا ټيټ چت هم را غورځېدلی وو. تېرو په بشپړ ډول تونل بند کړی وو.

پاول وويل: ((دا نو ډېر بد کار وشو، مايکه! په فضايي جامو کې مو يوازې شپږ ساعته نور اکسيجن پاتې دی. که بېرته بهس ته ونه رسېږو، له منځه ځو.))

ډونوان وويل: ((ډېو ته مې مخابره وکړه، خو هغه ځواب نه راکوي.))

انجينرانو دومره زياتې تېرې نه شوی خوځولی، ډېرې زياتې درنې وې. خو د تېرو په دېوال کې يې ډېر کوچنی غار وکولی شو.

ډونوان غار ته ور وڅښېده او هاخوا ته يې ترې وکتل. ويې ويل: ((گريگه! رويوتونه پنځوس فوټه لرې دي. موږ بايد ډېو ځان ته نږدې وغواړو. ډېو چې رانږدې شي، نو بېرته به عادي کار پيل کړي. او بيا مو ژغورلی شي.))

پاول خپل ملگری له غار نه خوا تېل واهه، پخپله يې ترې وکتل.

ويې ويل: ((زموږ پلان کاميابه شو، رويوتونه اوس پوهېږي چې حالت اضطراري دی. دوی په بشپړ ډول لېوني شوي.))

رويوتونو په گډه قدمونه وهل. شپږو گوتو د ډېو پېښې کولې. ډونوان له غار نه يو ځل بيا وکتل.

ناخپه يې پاول ته غږ کړل: ((هغوی روان دي.)) بيا يې له غار نه چيغه کړه: ((ډېوه! اي، ډېوه!))

پاول وويل: ((زموږ غږ نه اوري. صبر، زه يو فکر لرم.))

ډونوان وويل: ((څه کوې؟))

پاول ځواب ورکړ: ((په يوه گوته گوزار کوم.))

((ولې؟))

پاول ځواب ورکړ: ((زه به يې وروسته سپيناوی درته وکړم، خو اوس وگوره چې زما پلان کار

ورکوي که نه.))

پاول له کمربند نه خپله وسله را وايسته. درې فيرونه يې وکړل او يو فرعي رويوت ښکته

وغورځېده.

پاول په خپله مخابره کې د ډېو نوم واخيست. يو څو ثانيې چوپتيا وه، بيا د ډېو غږ راغی.

((پاول له خپل کمربند نه وسله را وايسته.))

پاول وويل: ((موږ په اضطراري حالت کې يو. تاسو چې چېرته چاودنه کوله، هلته چت را

غورځېدلی. زه له ډونوان سره نښتی يم. له دې ځايه د وتلو لاره نشته، د تونل خوله تړل شوې. زما

رڼا در ښکاري؟)) پاول له سوږي نه د لاسي بتي رڼا واچوله.

ډېو ځواب ورکړ: ((هو.))

پاول شاته کېناست او ويې خندل.

ډونوان ورو وويل: ((سمه ده، گريگه، اوس نو هر څه راته ووايه.))

پاول وويل: ((ډېو هغه وخت لېونې کېږي چې کله يې سخت انتخابونه په مخ کې وي. مثلاً په اضطراري حالتونو کې. آيا د ډېو امريه الفاظ نور فرعي رويوتونه هم لېوني کوي؟ نه، گوتې چې ساده کارونه کوي، اړتيا نه لري چې لارښوونه ورته وشي. دوی په سم او مؤثر ډول کار کوي. معمولاً، ډېو يوازې دوو گوتو ته په يو ځای امر کوي. خو که حالت اضطراري شي، شپږ واړه گوتو ته په يو وخت کې سمدلاسه امر ورکول کېږي. همدا هغه وخت وي چې ډېو تېروتنه کوي. نو ما څه وکړل؟ ما يوه گوته له منځه يووړه. اوس چې ډېو يوازې پنځه گوتې لري، نو په يوه اضطراري حالت کې د هغه ماغزه په چټک او مؤثر ډول کار کوي.))

ډونوان په خوشالۍ وويل: ((د ډېو د ستونزې حلول بايد اسانه وي.))

پاول وويل: ((هو.))

ډونوان پوښتنه وکړه: ((خو رويوتونه په هغه عجيبه ډول قدمونه ولې وهي؟))

پاول ځواب ورکړل: ((فرعي رويوتونه د ډېو د گوتو په څېر دي. حالت چې اضطراري شي، ځينې خلک تصميم نه شي نيولی. نېغ او واضح فکر نه شي کولی. دوی کېني او خپل لاسونه خوځوي. ممکن ډېو هم له خپلو گوتو سره لوبې کوي.))

سوزن کالوين چې د پاول او ډونوان په باره کې خبرې کولې، غږ يې مړاوی وو. خو کله يې چې د رويوتونو په باره کې خبرې کولې، ډېر لېواله او له هيځانه ډکه به ښکارېده.

پوښتنه مې وکړه: ((آيا د ځمکې پر سر هم رويوتونه کله له کومې ستونزې سره مخ شوي؟))

تندی يې گونځې شو: ((نه، موږ دلته له رويوتونو سره کار نه کوو.))

پوښتنه مې وکړه: ((آيا کله دې پخپله هم له کوم رويوت سره ستونزه پېښه شوې؟))

د سوزن مخ سور واوښت. ويې ويل: ((هو، ستونزه مې ورسره راغلې. هغه قضيه مې ياده ده چې له نن نه شاوخوا څلوېښت کاله پخوا پېښه شوه.)) نوموړې څو شېبې غلې وه. زه هم د هغې بيا

غږېدا ته په تمه وم.

هغې خبره وغځوله: ((يو وخت وړه وم او لېونۍ وم، باور دې کېږي؟))

خواب مې ورکړ: ((نه.))

ويې ويل: ((ښه نو، همداسې وم. په ۲۰۲۱ کې مې يوه تېروتنه وکړه. ما د هرې په نوم د يوه رويوت په خبرو باور وکړ. دې رويوت ذهن لوستلی شوی.))

ومي پوښتل: ((خه؟))

((هغه يوازينی ذهن لوستونکی رويوت وو. هغه مې لويه تېروتنه وه...))

(۵)

دروغجنه!

الفريد لانينگ، پيټر بوگرټ، ملټن ايش او سوزن کالوين له گردې مېز نه را تاو وو. لانينگ، چې د امريکايي رويوتونو د شرکت مدير وو، د خبرو وار لومړی کړ.

ويې ويل: ((دغه رويوت ذهنونه لوستی شي، موږ بايد دغه خبره يقيني کړو. خو موږ نه پوهېږو چې ولې؟)) بوگرټ ته يې وکتل: ((ته رياضي پوه يې. ته پوهېږې چې د رويوتونو پوزيتروني ماغزه په څه ډول جوړېږي. ته يې راته تشریح که.))

بوگرټ وويل: ((موږ د رويوت د څلور دېرشم آر بي موډل په اړه غږېږو. د آر بي نور ټول موډلونه عادي دي.))

د ايش تندې گونځې شو. نوموړی د امريکايي رويوتونو په شرکت کې تر ټولو ځوان کارمند وو.

هغه وويل: ((بناغلی بوگرټ، کله چې دغه رويوت جوړېده، هېڅ ستونزه نه وه. زه د دې ډاډ درکوم.))

بوگرټ په منفي انداز وويل: ((راکولی يې شي؟ موږ چې يو پوزيتروني مغز جوړوو، بايد ۷۵،۲۳۴ پروسې تکميلې کړو. او په دې پروسو کې په هره پروسه کې غلطې پېښېدلې شي. موږ .....))

کالوين د رياضي پوه په خبرو کې ور ولوېده او په بېره يې وويل: ((موږ بايد په دې پوه شو چې دغه رويوت څنگه ذهنونه لولي؟))

لانيگ وخنډل. ويې ويل: ((دا رښتيا ده، موږ يو داسې پوزيتروني ذهن رغولی چې ذهنونه لوستلی شي. د رويوت جوړونې په برخه کې دا تر ټولو مهم پرمختگ دی. خو موږ په دې نه پوهېږو چې دا کار څنگه وشو. او موږ يې بايد سرچينه پيدا کړو.))

بوگرټ وويل: ((ممکن ښه به وي چې د آر بي ۳۴ په اړه هېچا ته هم څه ونه وايو. لومړی بايد په دې ځان پوه کړو چې ياد رويوت په څه ډول ذهنونه لولي. د دې رويوت موجوديت به تر هغو پټ وساتو، څو چې په دې هکله پوه نه شو چې دا کار په څه ډول پېښېږي.))

کالوين وويل: ((بوگرټ رښتيا وايي، که خلک په آر بي ۳۴ خبر شي، او په دې پوه شي چې موږ يې د کنټرول وس نه لرو، نو هرومرو به لاريونونه وکړي.))

لانيگ سر وخوځاوه. ويې ويل: ((هو، زه موافق يم.)) بيا يې ايش ته مخ کړ. ((د آر بي ۳۴ په باره کې چې په دې خبره پوه شوې، هغه وخت يوازې وي، کانه؟))

ايش ځواب ورکړ: ((هو، يوازې وم. کله چې آر بي ۳۴ جوړ شو، ساينسپوهانو رويوت ماته را ولېږه. ما هغه لاندې د ازمايښت خونې ته ووړ...)). ايش خبرې ودرولې. بيا يې خبره وغځوله: ((ما د کوم څه په اړه فکر کاوه او هغه له ماسره د هغه شي په اړه خبرې وکړې. وروسته مې پام شوو چې ما خو هېڅ هم نه وو ويلي. رويوت مې يوې خونې ته وپوړو، دروازه مې بنده کړه او لانيگ ته ورغلم چې دغه خبره ورته وکړم. هغه رويوت له ما سره گډ روان وو او زما فکرونه يې لوستل. دی پوهېده چې زه څه فکر کوم. ډېره وپروونکې وه.))

کالوين وويل: ((باوري يم چې وپروونکې به وه.)) هغې ايش ته وکتل. ((موږ ټول په دې عقیده يو چې زموږ افکار شخصي دي او په بل چا پورې اړه نه لري.))

لانيگ وويل: ((يوازې موږ څلور د آر بي ۳۴ په باره کې معلومات لرو. ايشه، زه غواړم چې ته هر څه معاینه کړې. ټول هغه پروسيجرونه وگوره، چې د دې رويوت د جوړېدو پر مهال بشپړ شوي وو.))

ايش ځواب ورکړ: ((دا نو خدای بلا کار دی.))

لانيگ وويل: ((ستا د ډيپارټمنټ ټول غړي له تاسره مرسته کولی شي؛ په دې غم کې نه يم چې

دغه کار څومره وخت نيسي. خو دا بايد ورته ونه وايې چې هغوی ولې دغه کار کوي.))
 لانينگ، کالوين ته مخ کړ. ويې ويل: ((ته د رويوت ارواپوهه يې. رويوت در مطالعه کړه. وگوره
 چې آر بي ۳۴ څنگه چلند کوي. د ذهن لوستلو چارې ممکن اغېز ور باندې کړی وي.))
 لانينگ د رويوت ارواپوهې ځواب ته په تمه نه شو. خپله خبره يې وغځوله: ((زه به له بوگرټ سره
 کار وکړم او ټول رياضیکي ازمايښتونه به ترسره کړم. ډاکټر کالوين، غواړې چې آر بي ۳۴ ووينې؟))
 خو کالوين ځواب ور نه کړ. هغې ايش ته کتل، چې ولاړ وو او له خونې ووت.

کالوين ازمايښت خونې ته ننوته. رويوت له هغه کتاب نه سر پورته کړ، چې په مطالعه يې بوخت

۹۹

کالوين وويل: ((هرې، ستا لپاره مې د ساينس يو څو کتابونه راوړي. غواړې ويې لولې؟))
 آر بي ۳۴ – چې هرې نومېده – د هغې له لاسونو درانده کتابونه واخيستل او يو يې پرانيست.
 روانشناسې په غور هرې ته کتل، هرې درې کتابونه ولوستل. نيم ساعت وروسته، رويوت کتابونه
 کېښودل.
 رويوت وويل: ((دغه کتابونه مې په ذوق نه دي برابر. ستاسو په ساينس کې ډېره زياته ډيټا وي.
 خو يوازې يو څو بنيادي تيورۍ لري. ستاسو ساينس دومره پرمختللی نه دی، ډېر ساده دی. زما له
 کيسو سره ډېره جوړه ده، ستاسو د کيسو کتابونه مې خوښېږي. زه غواړم چې د احساساتو په هکله
 پوه شوم او انساني احساسات وپېژنم.))

ډاکټر کالوين له ځان سره وويل: ((فکر کوم په هدف دې پوه شوم.))

هرې وويل: ((زه د انسانانو ذهنونو ته لاره کولی شم. زه پوهېږم چې تاسو څه فکر کوئ. خو
 انساني ذهنونه پېچلي دي. زه په هر شي نه پوهېږم، ځکه زما ذهن ډېر جلا جوړ دی. ستاسو کيسې
 ممکن مرسته را سره وکړي.))

کالوين وويل: ((ډېرې زياتې کيسې دې لوستې. خو اصلي انسانان د ناولونو د خلکو غوندې نه
 دي. فکر نه کوې چې د اصلي انسانانو ذهنونه ستومانونکي دي؟))

هرې وويل: ((نه، زه خو داسې فکر نه کوم.))

د ډاکټر کالوين رنگ سور واوښت. فکر يې وکړ ((دی خامخا پوهېږي!))

هر بي ورو، وويل: ((ډاکټر کالوين، بالکل زه پوهېږم، تاسو په دې هکله هر وخت فکر کوئ.))

دا ځل د ډاکټر کالوين سترگې مراوې او سختې شوې. ((کوم چاته خو به دې ويلي نه وي؟))

هر بي وويل: ((بالکل نه.))

هغې چيغه کړه: ((ته فکر کوې چې زه لېونۍ يم.))

هر بي وويل: ((نه، ته احساساتي يې. همدا د انسانانو عادي چلند دی.))

کالوين وويل: ((زه جذابه يا ځوانه نه يم، او هغه پنځه دېرش کلن دی. کله چې هغه ماته گوري، څه فکر کوې؟ آیا د جذابي په سترگه راته گوي، د مينه ناکې ښځې په سترگه؟ يا که همداسې په بې معنا ډول راته گوري، يوازې د يوې ساينسپوهې په سترگه؟))

هر بي وويل: ((غلطي کوې. ماته غور ونيسه...))

کالوين ځواب ورکړ: ((ولې؟... ته د انسانانو د احساساتو په باره کې په هېڅ هم نه پوهېږي. ته... ته يو ماشين يې!)) او بيا يې په ژړا پيل وکړ.

هر بي وويل: ((هيله کوم، ډاکټر کالوين، مه ژاړئ، زه درسره مرسته کولی شم. زه پوهېږم چې نور خلک څه فکر کوي. مثلاً، زه پوهېږم چې ملټن ايش د څه شي په هکله فکر کوي.))

په خونه کې اوږده چوپتيا خپره شوه. کالوين چيغه کړه: ((زه نه غواړم پوه شم چې هغه څه فکر کوي.))

روبوت په نرمه ژبه وويل: ((هغه درسره مينه لري.))

د يوې شېبې لپاره ډاکټر کالوين غلې وه. بيا يې ور غبرگه کړه: ((دروغ وايې. ته دروغ وايې. هغه ولې له ما سره مينه وکړي؟))

هر بي وويل: ((کوي يې نو. هغه خپل افکار له مانه نه شي پټولی.))

((خو ما هېڅ کله فکر نه کاوه چې ...)) ارواپوه تم شوه. ناڅاپه يې پورته وکتل. ((يوه نجلۍ يې ليدو ته راغلې وه. ښکلې وه، زېړ وېښتان او ډنگره. څوک وه؟))

هر بي سمدستي ځواب ورکړ: ((ته چې کوم کس ښيې، زه يې پېژنم. هغه د ملټن ايش د تره لور

ده. ایش له هغې سره مینه نه لري.))

((ته د انساناني احساساتو په هکله په هېڅ هم نه پوهېږې! ته ... ته تش یو ماشین یې!))

کالوین پاڅېدله. په خوشالی یې وویل: ((ما خوب لیدلی وو چې دی له هغې سره مینه نه لري.)) کالوین هرې ته ور منډه کړه او د هغه فلزي لاس یې په خپل لاس کې ونیوه. ورو یې وویل: ((مننه، هرې! خو گوره په دې اړه چاته څه ونه وایې. دا زما او ستا ترمنځ راز دی. مننه)) او په بېرته له ازمايښت خونې ووته.

ملتن ایش په آرامه خپل لاسونه او پښې وغځول. په غوسه یې پیټر بوگرټ ته وکتل.

ویې ویل: ((ما د آرې ۳۴ روبات هره برخه ازمايښت کړې. یوه اونۍ مې پرې کار کړی او ډېر کم خوب مې کړی. ته پوهېدې چې ستونزه څه ده. پخپله دې همدا خبره راته وکړه. خو ما تر دې دمه هېڅ ستونزه پکې ونه لیده.))

بوگرټ وویل: ((زه پوهېږم چې مشکل چېرته دی، زه ورباندې کار کوم.))

ایش په ترڅه خوله ترې وپوښتل: ((آیا کار دې ختمولو ته نژدې شوی؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((له بده مرغه، کومه تيوري چې زه استعمالوم، لانينگ هغه تيوري راسره نه مني. د هغه نظريات له وخته تېر دي. هغه تر اوسه هم په مټريکس ميخانيک باندې باور لري. د دې ستونزې د حل لپاره بايد له معاصرې تيورۍ نه استفاده وکړو.))

ايش وويل: ((ولې له هربي نه مرسته نه غواړې؟))

بوگرټ په حيرانتيا وپوښتل: ((هربي؟))

ايش وويل: ((هو، ولې کالوين درته ونه ويل. دغه رويوت د رياضي نابغه دی.))

بوگرټ په بېرته ايش ته وکتل. ((ډاکټر کالوين زما په ډيپارټمنټ کې هيچا ته هم دغه خبره نه ده کړې.))

ايش وويل: ((خير، موږ دواړه يو څو ځله د هربي په اړه سره غږېدلې يو. دا اونۍ مې له کالوين سره ډېر زيات وخت تېر کړ.)) د ايش تندې گونځې شو. ((بوگرټه... فکر نه کوې چې د هغې چلند يو څه عجيبه شوی غوندې دی؟))

بوگرټ وموسل: ((مېک اپ يې شروع کړی. مقصد دې همدا ده؟))

ايش وويل: ((هو، او له دې مېک اپ سره بيخي يو ډول ښکاري. خو يوازې مېک اپ يې عجيبه نه دی. کالوين خبرې هم بل ډول کوي. داسې خبرې کوي، گوندې د کوم شي په اړه خوشاله وي.))

بوگرټ په خندا وويل: ((ممکن ميينه شوې به وي.))

ايش ځواب ورکړ: ((لېونی شوی يې. ورشه او له هغه هربي سره خبرې وکړه.))

بوگرټ وويل: ((وبه يې کړم، دغه رويوت په کار کې تر ما نه شي تکړه کېدای.))

هربي د بوگرټ خبرو ته په غور غور نيولی وو.

بوگرټ وويل: ((زه خبر شوم چې ته د رياضي نابغه يې. زما تيورۍ ځينې پروسيجرونه لري چې ډاکټر لانينگ يې نه مني.))

رويوت خواب ور نه کړ.

بوگرټ وويل: ((ښه نو؟))

هرې د بوگرټ څېړنه ور مطالعه کړه او بيا يې وويل: ((ستا په محاسبو کې هېڅ تېروتنه نه وينم.))

بوگرټ له رويوت نه پوښتنه وکړه: ((نو زما تيوري ته نوره وده ورکولى شې؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((په رياضي کې خو ته تر ما تکړه يې.)) له دې سره بوگرټ وخنډل.

رياضي پوه چې بيا په خبرو لاس پورې کړ، ورو وغږېده. ((هرې، يو کار دى، ته يې کولى شې.)) بيا تم شو.

هرې سر وښوراوه او بوگرټ خپله خبره وغځوله: ((لانيگ شاوخوا اوبا کلن دى، هغه شاوخوا له دېرشو کلونو راهيسې د دې شرکت مدير دى. آيا هغه خو به دا پلان نه لري چې ... امممم ... کار ودروي؟))

رويوت ورو وويل: ((هغه ترمخ لا استعفاء ورکړې، خو هغه به تر هغو له شرکت نه ونه وځي، چې زما ستونزه نه وي هواره شوې.))

بوگرټ اړمى وايست: ((او راتلونکى مدير به څوک وي؟))

هرې ځواب ورکړ: ((راتلونکى مدير به ته يې.))

بوگرټ وخنډل. ويې ويل: ((خوشاله شوم. زه هم همدې خبرې ته په تمه وم. مننه هرې.))

بوگرټ د سهار تر پنځو بجو کار وکړ. تر څلور ساعته خوب وروسته، بېرته خپل مېز ته راستون شو. څو مخه محاسبې يې وليکلې. په غرمه کې يې اخري پاڼې ته په مړاوو سترگو وکتل. د دروازې ټکا يې تر غوږو شوو. لانيگ په وره را ننوت.

مدير د بوگرټ په مېز پرتو پاڼو ته وکتل. پاڼو ټول مېز نيولى وو. تندى يې تريو شو. پوښتنه يې وکړه: ((کالوين د رويوت په اړه کوم څه درته وويل؟ هرې د رياضي نابغه دى، ډېر حيرانوونکى دى.))

بوگرټ وويل: ((ما هرې ازمایلی دى او هغه په ځينو ساده محاسبو کې هم ستونزه لري.))

لانيگ تريخ ځواب ورکړ: ((کالوين خو داسې فکر نه کوي، او زه يې هم نه کوم. نن مې ټوله ورځ له هرې سره تېره کړې.)) خپله خبره يې وغځوله: ((رويوت خورا پېچلې محاسبې هم کولى شي.

وگوره،)) بوگرټ ته يې د کاغذ يوه ټوټه ورکړه. ((هغه ستا په تيوري کار کړی او زما له فکر سره همغږی دی.))

بوگرټ ټولې پاڼې ور ولوستې. په مړاوي غږ يې وويل: ((ښه نو، بيا دې نو هريي ټوله ستونزه درته حل کړي.))

لانينگ ځواب ورکړ: ((هغه يې نه شي کولی. هريي ټوله ستونزه نه شي حل کولی. موږ د مرستې لپاره لا زياتو کارپوهانو ته اړتيا لرو. زه به ملي بورډ ته خبر ورکړم.))

بوگرټ ټوپ کړل. ويې ويل: ((نه، مه يې خبروه.))

لانينگ وويل: ((ماته دا مه وايه چې څه وکړم. که زما خبره ونه منې، له دندې دې گوښه کوم.))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((نه، ته مې نه شي گوښه کولی، زه ستا له استعفا نه خبر يم.))

لانينگ وويل: ((څه؟!)) له څپرې يې حيرانتيا او هيجان څڅېدل.

بوگرټ په منفي انداز وخنډل. ((او راتلونکی مدير به هم زه يم. اوس به نو زه تاته امرونه درکوم.))

لانينگ په لوړ غږ وويل: ((نور نو له دندې گوښه يې.))

بوگرټ وموسل. ويې ويل: ((زه دې غم کې نه يم. زه پوهېږم چې تا استعفاء ورکړې. هريي راته وويل.))

لانينگ زور او ستومانه ښکارېده. ورو او په نرمه ژبه يې وويل: ((دا حقيقت نه لري. زه غواړم چې له هريي سره خبرې وکړم. ته راسره کومه لوبه کوې، بوگرټه! له ماسره راشه.))

د ورځ په منځنۍ برخه کې ايش له سوزن کالوين سره خبرې کولې. هغې ته يې د خپل کور يو انځور ښوده. ويې پوښتل: ((څه فکر کوې؟ ښايسته دی او د اخیستلو لپاره يې پيسې هم لرم.))

کالوين ورته وکتل. ورسره همغږې وه. ((ښکلی دی، ما اکثره فکر کاوه چې زه غواړم...)) خبرې يې بس کړې.

ايش خپله څوکۍ هغې ته نږدې کړه. ويې ويل: ((حقيقت دا دی چې... دغه کور يوازې زما لپاره نه دی. زه واده کوم!)) هغې ته نور هم ورنږدې شو. ((سوزن، څه خبره ده؟ ناروغه يې؟))

ډاکټر کالوين وويل: ((نه... هېڅ هم نه دي!)) يوازې يې همدومره خبره له خولې ووتله. ((تـ ته واده کوې؟))

ايش وويل: ((هو، هغه نجلۍ دې په ياد ده چې تېر اوړی دلته راغلې وه؟ هماغه زما راتلونکې مېرمنه ده. خو ته ناروغه يې. ته....))

سوزن کالوين ځواب ورکړ: ((په سر مې درد دي. تېريک دې وي ايشه! زما نيکې هيلې به تل له در سره وي!)) او بيا له خونې په منډه ووتله.

فکر يې وکړ: ((دا لکه يو بد خوب چې وي. دا کار هېڅ امکان نه لري. هريې وويل... اوه! هريې پوهېده! هغه ذهنونه لوستلی شي!)) کالوين د ازماينست خونې وره ته ورسېده. په دروازه يې تکیه وکړه او هريې ته يې وکتل.

هغه ويل: ((هو، ته خوب وينې.)) د هغه غږ نرم او آرام وو. ((ته به ډېر ژر بېرته راوېښه شي. ايش يقيناً له تاسره مينه لري.))

سوزن کالوين سر وڅوځاوه. ورو يې وويل: ((هو، دا هر څه رښتيا دي، کانه؟)) بيا ودرېده. دا هر څه اصلاً کوم خوب نه وو!

ويې ژړل: ((ته غواړې څه وکړې؟))

هريې وويل: ((غواړم مرسته درسره وکړم.)) د هغه په غږ کې وېره نغښتې وه.

ارواپوهې رويوت ته وکتل. ((تا غوښتل چې له ماسره مرسته وکړې، خو ماته دې دروغ وويل.)) بيا يې خبرې ودرولې. ((صبر! ما يوازې...))

رويوت وويل: ((ما بايد...))

کالوين چيغه کړه: ((او ما په تا باور وکړ.))

تر دروازې دبانډې لوړ غږونه وو. کالوين مخ بلې خواته کړ. بوگرټ او لانينگ چې خونې ته راننوتل، کالوين کړکۍ ته ولاړه وه.

مدیر وويل: ((هريې، ماته غوږ شه. آیا تا له ډاکټر بوگرټ سره زما په باره کې خبرې کړې؟))

رويوت مدير ته وکتل. په ورو غږ يې ځواب ورکړ: ((نه، ښاغليه!))

د بوگرټ پر مخ خدا ورکه شوه. ويې ويل: ((هماغه څه ورته ووايه چې پرون دې ماته وويل!))

((ما وويل چې...)) هر بي غلی شو.

بوگرت چيغه کړه: ((خواب راکه!))

لانينگ وويل: ((زه به پخپله ترې پوښتنه وکړم.)) رويوت ته يې مخ کړ. ((ښه نو، هر بي، سم غور کېږده. آيا ما استعفا ورکړې؟))

هر بي لانينگ ته وکتل او خواب يې ورنه کړ. لانينگ خپله پوښتنه تکرار کړه. رويوت هڅه وکړه چې خپل سر وخوځوي، خو ويې نه شو.

بوگرت په هر بي چيغه کړه: ((څه خبره ده؟ خبرې نه شي کولی؟))

هر بي خواب ورکړ: ((کولی يې شم.))

بوگرت په غوسه وويل: ((نو، بيا پوښتنه خواب که. ماته دې وويل چې لانينگ استعفا ورکړې که نه؟))

د خونې په هابله څنډه کې، سوزن کالوين ناڅاپه وخنډل. دواړو رياضي پوهانو د هغې په لور وکتل.

بوگرت پوښتنه وکړه: ((په دې کې د خدا څه وو؟))

غر يې زير لگېده: ((څه نه. درې ستر رويوتپوهان په يوه کنده کې وغورځېدل. خو دې کې نو د خدا څه دي؟))

لانينگ وويل: ((هيله کوم مور هم پوه کړي، ډاکتر کالوين.))

هغې وويل: ((د رويوتپوهنې له لومړني قانون نه خبر ياستی؟))

دواړو سر وښوراوه. بوگرت خواب ورکړ: ((ولې نه. يو رويوت بايد انسان ته زيان ونه رسوي. او نه بايد يو انسان زيانمنېدو ته پرېږدي.))

کالوين وپوښتل: ((خو کوم ډول زيان؟))

لانينگ خواب ورکړ: ((هر ډول زيان.))

کالوين وويل: ((بالکل، هر ډول زيان! د يوه سپرې بدن خوږېدلې شي، هېڅ شک پکې نشته. خو د يو چا احساسات هم تپي کېدلی شي. که ته د يو چا له خولې د ځان په اړه ناوړه خبرې واورې، يا

کوم بد خبر واورې، نو ستا احساسات ټپي کېږي. ممکن ته د کوم کار د کېدو په هيله اوسې، خو هغه کار ونه شي. نو هغه مهال ستا احساسات ټپي کېږي. يو انسان له بېلا بېلو لارو ټپي کېدای شي.))

لانيگ تندي تريو کړ. ((خو يو رويوت په دې اړه څنگه پوهېږي چې...)) خپله خبره يې پوره نه کړه.

کالوين وويل: ((ته پوهېږې، کانه؟ دغه رويوت ذهنونه لولي. دی پوهېږي چې خلک څه فکر کوي او څه غواړي. ته له ده پوښتنه کوې او دی ځواب درکوي. خو دا ځواب هغه ځواب وي چې ته يې اورېدل غواړې. بل هر ځواب ممکن تاته زيان ورسوي. دی په دې خبر وي.))

لانيگ وويل: ((او همدا وجه ده چې هغه مخکې ځواب نه راکاوه. بې له دې چې له مور نه يو تن ټپي شي، اصلي او رښتيني ځواب يې نه شوی راکولی.))

کالوين وويل: ((دا... دا ماشين په هر څه پوهېږي. دی حتی په دې هم پوهېږي چې دی ولې ذهنونه لوستلی شي. دی دقيق په دې پوهېږي چې کله دی جوړېده، نو کوم ځای کې غلطي شوې. د ده مغزو هغه وخت تغيير وکړ، چې کله مو دی د قوانينو په قالب کې بندي کړ.))

لانيگ وويل: ((هرې په دې باره کې هېڅ معلومات نه لري چې څه غلطي پېښه شوې. ما پخپله ترې پوښتنه وکړه، خو ده ځواب نه شو راکولی.))

کالوين وويل: ((خو هرې پرې پوهېږي. تا نه غوښتل چې هرې تاته ځواب درکړي. که ته په دې پوه شوی وای چې يو ماشين له تا بهتره او غوره دی، نو ستا احساسات به ټپي شوي وو.))

کالوين هرې ته راتاو شوه. امر يې ورته وکړ: ((دلته راشه!)) هرې ورو د هغې خواته ورغی. ((ته پوهېږې چې مور څه تېروتنه کړې.))

هرې ورو وويل: ((هو.))

((سمه ده، نو، هرې، مور ته يې ووايه!))

رويوت وويل: ((زه يې نه شم ويلي ډاکټر کالوين چې څه تېروتنه شوې. ته پوهېږې چې ډاکټر بوگرټ او ډاکټر لانيگ نه غواړي چې زه دا خبره وکړم.))

لانيگ وويل: ((ويې وایه.))

هر بي چيغه کره: ((نه! زه ستا په افکارو پوهېږم. ته نه غواړې چې زه يې درته ووايم. زه ماشين يم. ته نه غواړې چې يو ماشين دې له تانه بهتره اوسي. زما خُواب به دې ټپي کړي.))

کالوين وويل: ((هر بي، ته په دې هم پوهېږې چې دوی يو رشتيني خُواب غواړي.))

هر بي وويل: ((دوی غواړي چې پخپله يې خُواب پيدا کړي.))

کالوين وويل: ((خو دوی د دې ستونزې خُواب غواړي. ته يې په خُواب پوهېږې. او ته يې دوی ته نه ورکوې. ستا خُواب به دوی خفه کړي. ته په دې پوهېږې، کانه؟))

هر بي چيغه کره: ((هو!))

کالوين وويل: ((او که ته يې ورته وايې، نو بيا به هم دوی ټپي شي او خفه به شي.)) له دې سره کالوين روانه شوه.

((هو! هو!)) ارواپوهه چې ور مخې ته شوه، هر بي شاته وخوځېده.

کالوين ورو وويل: ((ته يې نه شي ورته ويلی، ځکه چې ستا خُواب به يې ټپي کړي. او ته يې بايد ټپي نه کړې. خو که ته يې ونه وايې، دوی به تاته زيان ورسوي. نو مجبوره يې چې ويې وايې.))

هر بي دېوال ته تکیه کړې وه. ناڅاپه، په خپلو زنگنو وغورځېده. چيغه يې کره: ((بس کړئ!)) او خپل لاسونه يې په سر کېښودل.

خو کالوين خبرې بس نه کړې. په دروند او سخت غږ يې وويل: ((بايد ويې وايې. که يې ووايې، نو ته به دوی ټپي کړې. خو که يې ونه وايې، نو دوی به تا ټپي کړي.))

هر بي يو ځل بيا چيغه کره او په مخ وغورځېده. مخ يې په ځمکه ولگېده.

بوگرټ وويل: ((مړ شو!)) د بوگرټ سترگې غټې او مخ يې سپين اوښتی وو.

سوزن کالوين وويل: ((نه، مړ نه دی، تش لېونی شوی. ما ده ته يوه داسې مساله ورکړه چې هېڅ خُواب ورته نه لري.))

لانينگ چيغه کره: ((تا له رضا دغه کار وکړ. غوښتل دې چې لېونی يې کړي!))

ويې ويل: ((ده بايد خپله سزا ليدلې وي.))

مدیر بوگرټ ته را وگرځېده. ويې ويل: ((راشه، پيټره.)) او دواړه له ازماينست خونې ووتل.

سوزن کالوين څو شپې، نه خبرې وکړې او نه له ځايه وخوځېده. اخر يې هر بي ته وکتل او له خولې يې همدا يوه کلمه راووته:

((دروغجنه!))

زه پوهېدم چې ډاکټر کالوين به په دې اړه نور يوه خبره هم ونه کړي. دا زما مخې ته ناسته وه او د ذهن په پرده يې د ماضي يادونه تېرېدل. رنگ يې سپين او يخ اوښتی وو.

((بس کړئ!)) هغه چيغه کړه. او خپل لاسونه يې په سر کېښودل.

ومې ويل: ((مننه کوم، ډاکټر کالوين!))

هغه مې پرېښودله او د خپلې مقالې لپاره مې يادښتونه وليکل. دوه ورځې تېرې شوې، چې بيا مې وليده.

(٦)

ورک شوی کوچنی رويوت

سوزن کالوين مې چې بياځلې وليده، د خپل دفتر دباندي ولاړه وه. د دفتر کار کوونکو د هغې توکي دباندي را ويستل.

پوښتنه يې وکړه: ((خپله مقاله دې بشپړه کړه؟))

ومې ويل: ((بس ختمه يې بوله. غواړې ويې لولې؟ غواړې وگورې چې کومه تېروتنه خو به مې نه وي کړې؟))

ځواب يې راکړ: ((ډېر ښه.))

ډاکټر کالوين نن ډېره خوشاله برېښېده. ومې غوښتل چې په نورو سپارو باندي د رويوتپوهنې د تاريخ په هکله نور معلومات هم ترې وغواړم.

پوښتنه مې وکړه: ((د رويوتونو او فضايي سفر په اړه نور څه راته ويلي شې. فضايي تمځايونه اوسمهال يو څه تاريخ تېره دي. رويوتونو شل کاله دمخه، هايپراتومي ډرايو جوړ کړ، تر څو د سپاراتو ترمنځ په اسانه تگ راتگ وکولى شو.))

ډاکټر کالوين وويل: ((فضايي سفر؟)) د يو څو ثانيو لپاره يې فکر وکړ. ((په فضا کې د سفر لومړنۍ تجربه مې په ۲۰۲۹ کې وه. دغه وخت يو رويوت ورک شوی وو...))

سوزن کالوين تر دې دمخه هېڅ کله له ځمکې بل ځای ته سفر نه وو کړی، خو اوس، نوموړې په هايپر بېس نومي فضايي تمځای کې ناسته وه. هايپر بېس د فضايي تمځايونو اوويشتمه ستوريزه ډله وه. ډاکټر کالوين دې ځای ته په ځانگړې دولتي فضايي بېرې کې راوستل شوې وه. د امريکايي رويوتونو د شرکت رياضي پوه مدير، ډاکټر پيټر بوگرټ، هم په دې سفر کې ورسره ملگری وو. د رويوتونو ارواپوهې په هايپر بېس کې د رويوتونو په هکله د کومې ستونزې راپور ترلاسه کړی وو. خو ډاډه نه وه چې هلته په رښتيا هم حالت بېرني وو. او په دې اړه د هغې احساسات د هغې په مخ له ورايه برېښېدل.

د رويوتونو ارواپوه له ډاکټر بوگرټ او جنرال کالنر سره ناسته وه. کالنر د هايپر بېس پروژې مشر وو. بوگرټ خفه او نارامه ښکارېده او کالنر هم ډېر زيات اندېښمن ښکارېده.

کالنر وويل: ((يو رويوت ورک شوی دی. څه مو چې ذهن ته راتلل، ټول مو وکړل. خو پيدا مو نه کړ. د کارپوهانو مرستې ته اړتيا لرو.))

کالوين پوښتل: ((دغه رويوت ولې دومره مهم دی؟ او ولې مو تر اوسه پيدا کړی نه دی؟))

کالنر وويل: ((دغه رويوت چې ورک شو، نو موږ خپل بېرني پروسيجرونه په لاره واچول. پر هايپر اټومي ډرايو روان کار مو ودراره. هېڅ څوک هم بې له اجازې هايپر بېس ته نه شوای ننوتلی. او نه هم کوم څوک له اجازې پرته دباندي وتلی شوی.)) جنرال څو شېبې غلی شو. بيا يې خپله خبره داسې وغځوله: ((يو څو اونۍ ترمخ، يوه تجارتي کښتۍ راغله. په کښتۍ کې زمور د لابراتوار لپاره دوه رويوتونه راوړل شوي وو. په کښتۍ کې د يوه موډل دوه شپېته نور رويوتونه هم ول. موږ يې په شمېر ډاډه وو. دغه دوه شپېته رويوتونه بلې سياري ته استول کېدل.))

کالوين پوښتنه وکړه: ((ولې دغه رويوت مهم دی؟ او ولې مو بېرني پروسيجرونه په لاره واچول؟))

کالنر ځواب ورکړ: ((د لابراتوار يو رويوت ورک شو. موږ چې د تجارتي بېرې رويوتونه بيا وشمېرل، نو درې شپېته رويوتونه ول.))

کالوين په بې صبرۍ وويل: ((نو، دغه درې شپېتم رويوت هغه ورک شوی رويوت دی؟))

کالنر وويل: ((هو، خو موږ په دې نه پوهېږو چې کوم رويوت ورک شوی.))

چوپتيا خوره شوه. د رويوتونو ارواپوه بوگرټ ته مخامخ شوه. پوښتنه يې وکړه: ((پيټره! دلته څه ستونزه ده؟ دوی له کوم ډول رويوتونو گټه اخلي؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((هايپر بېس له ځينو متغيرو رويوتونو گټه اخلي. د هغوی ماغزه د رويوتپوهنې د لومړني قانون لپاره په بشپړ ډول نه دي عيار شوي.))

کالوين د بوگرټ خبره تکرار کړه: ((د هغوی ماغزه د رويوتپوهنې د لومړني قانون لپاره په بشپړ ډول نه دي عيار شوي!)) کالوين حيرانه وه. په څوکۍ کې يې شاته ډډه ووهله. ((د متغيرو رويوتونو شمېر څومره وو؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((يو څو وو.)) لاندې مېز ته يې وکتل او ويې ويل: ((ټول د يوه دولتي حکم په اساس جوړ شوي وو. د گوتو په شمېر کسان په دې خبره پوهېدل. د دې رويوتونو جوړېدل يو راز وو.))

جنرال کالتر وويل: ((موږ متغيرو رويوتونو ته اړتيا لرله، نو يو څو اين ايس ۲ ماډلونه - چې نيسټر نومېدل - له متغير لومړي قانون په اساس چمتو شوي وو. دا خبره بايد د راز په ډول ساتل شوې وای. نو ټول اين ايس ۲ رويوتونه له عددي شناخت پرته جوړ شول.))

کالوين له کالتر نه وپوښتل: ((له هر رويوت نه مو پوښتنه وکړه چې څوک دی؟))

جنرال په هو سر وخوځاوه. ويې ويل: ((درې شپېتو رويوتونو ټولو وويل چې دوی دلته کار نه دی کړی. يوه پکې دروغ ويل. ډاکټر کالوين، موږ هغه تجارتي بېړۍ ته د تگ اجازه نه شو ورکولی. که خلک پوه شي چې متغير رويوتونه وجود لري... نو...))

د رويوتپوهنې ارواپوهې په سوږ غږ وويل: ((درې شپېته واړه رويوتونه له منځه يوسي.))

د بوگرټ تندي تريو شو. ويې ويل: ((ډاکټر کالوين، دا امکان نه لري چې ټول هسې چټې له منځه يوسو. په هر رويوت مو دېرش زره ډالره لگښت راغلی. لومړی، بايد هغه ورک شوی متغير رويوت پيدا کړو.))

هغې په غوسه ور غبرگه کړه: ((ډېر ښه. زه غواړم په حقيقت پوهه شم. ولې هايپر بېس متغيرو رويوتونو ته اړتيا لري، جنرال؟))

کالتر وويل: ((موږ له خپلو مخکينيو رويوتونو سره ستونزې لرلې. په بېس کې د شته کسانو له راډيو اکتيف موادو سره سر و کار وو. دا کار خطرناکه دی، خو موږ ډېر احتياط کوو. انسانان د گاما تشعشع په ساحه کې تر زيانمن کېدو پورې دېرش دقيقې پاتې کېدلی شي. که زموږ له کسانو نه به کوم يوه د تشعشع په ساحه کې کار کاوه، نو تر ټولو نږدې رويوت بايد د هغه د ژغورلو لپاره

ور خفاستلي وای. که به تشعشع کمزورې وه، رويوت په ډېر اسانه زموږ نفر ايستلی شوی. خو که به تشعشع قوي وه، نو د رويوت پوزيتروني ماغزه به ويجاړ شول. هېڅ رويوت له مغزو پرته ژوند نه شي کولی. نو موږ بايد تر هغو پورې کار درولی وی، تر څو چې رويوتونه ويستل کېږي.))

کالتر خپله خبره وغځوله: ((موږ رويوتونو ته وويل چې تاسو خپل ژوند په خطر کې اچوئ. خو يوازې د رويوتپوهنې د دريم قانون له مخې رويوتونه د دې اجازه لري چې خپل ژوند وژغوري. د رويوتپوهنې لومړنی قانون تر ټولو قوي قانون دی. لومړنی قانوني وايي چې (يو رويوت به انسان ته زيان نه رسوي، او نه بايد يو انسان زيانمنېدو ته پرېږدي.) ورپسې مو رويوتونو ته امر وکړ چې له گاما تشعشع نه لرې اوسي. خو د يوه انسان امر منل، د رويوتپوهنې په دوهم قانون کې راځي. لومړی قانون تر دوهم قانون پياوړی دی. نو موږ تصميم ونيوه چې لومړنی قانون تعديل کړو. په متغيرو رويوتونو کې د لومړني قانون يوازې لومړنی برخه ځای پر ځای شوې: (يو رويوت بايد انسان ته زيان وانه پوي.))

کالوين پوښتنه وکړه: ((پيتيره! زموږ د لابر اتوار د رويوتونو او د عادي اين ايس ۲ ماډلونو تر منځ يوازې همدا توپير دی؟))

بوگرټ ځواب ورکړ: ((همدا يوازينی توپير دی، سوزن، دوی ټول يو رنگ و قواره لري.))

کالوين ودرېدله. ويې ويل: ((زه اوس ويده کېږم. سبا ته غواړم له هغه کس سره خبرې وکړم چې وروستی ځل يې هغه متغير رويوت ليدلی.))

خو سوزن کالوين هغه شپه ډېره ويده نه شوه. سبا سههار وختي يې د بوگرټ د خونې دروازه وډوله.

ارواپوهې ورته وکتل. ويې ويل: ((پيتيره! هېڅ فکر نه کوې چې دا څه معنا لري؟ هېڅ موجود نه غواړي چې څوک تسلط پرې ولري.)) او دوی هم له دې کرکه لري چې يو تيبټ مخلوق دې پر دوی واکمن وي. رويوتونه تر انسانانو برتر موجودات دي. رويوتونه ډېر قوي او ډېر ځيرک دي. رويوتونه يوازې د دوهم قانون له امله د انسانانو امر مني!!

هغه وويل: ((خو په لومړي قانون کې ډېر کم بدلون راغلی.))

ويې پوښتل: ((د متغيرو نېستېر رويوتونو ماغزه باثباته دي؟))

بوگرټ وويل: ((د مغزو ثبات يې يو څه کم دی.)) خو ژر يې خپله خبره پسې ونيوله: ((خو خوندي

دي. لومړني نېسترونه بېس ته زهه مياشتې دمخه راغلل. او يوه نېستېر هم تر دې دمه کومه ستونزه نه ده لرلې او انسانانو ته هېڅ گواښ نه جوړوي.))
 کالوين وويل: ((په غونډه کې به سره ووينو.))

جرالد بليک، ځوان فزيکپوه، له کالوين او بوگرټ نه لرې ناست وو. وار پار يې خطا وو.
 کالوين، بليک ته وويل: ((ته ورک رويوت- نېستېر ۱۰- تر بل هر چا ښه پېژنې. د دې نېستېر چلند له نورو عادي رويوتونو سره څه توپير لري؟))
 بليک وويل: ((نېسترونه کوم خاص تفاوت نه لري. البته، هونسيارتيا او ځيرکتيا يې خورا زياته ده. او ډېر زيات ځورونکي دي.))

د بليک جمله يې تکرار کړه: ((ډېر ځورونکي دي؟ ولې يې ستا غوسه پارولې؟ کله يې ستا له کوم امر نه سرغړونه کړې؟))

بليک بې بېرې وويل: ((اوه، نه، نه! نېستېر زموږ ټول حکومونه مني. خو که فکر وکړي چې ته غلط يې، نو بيا يې دوی درته په گوته کوي. نېستېر يوازې په هغه څه پوهېږي چې موږ ورته ښودلي وي. خو دوی فکر کوي چې په هر څه پوهېږي.))

بوگرټ وويل: ((هغه ورځ در ياده کړه چې دغه رويوت ورک شو. آيا کومه غيرعادي پېښه وشوه؟))

چوپتيا وزرې وغوړولې. د بليک غږ چوپتيا ماته کړه: ((له نېستېر ۱۰ سره ما يو څه ستونزه لرله، هغه غوښتل چې زه يو ازماينښت بيا ځلې ترسره کړم. تل به يې دغه خبره کوله. ډېر ځورونکي وو او زه يې ډېر ستومانه کړی وم. ورته ومې ويل چې له دې ځايه لاړ شه او هغه هم لاړ.))

ډاکټر کالوين وپوښتل: ((ورته ودې ويل چې لاړ شه؟ څه دې ورته وويل؟ هڅه وکړه چې دقيق الفاظ در په ياد کړي.))

بليک ځواب ورکړ: ((ورته ومې ويل چې څه ورک شه))

بوگرټ وخنډل. ويې ويل: ((او بيا هغه ورک شو.))

کالوين وويل: ((مننه، ښاغلی بليک، تاسو اوس تلی شئ.))

پنځه ساعته وروسته، سوزن کالوين له درې شپيته رويوتونو سره مرکه وکړه. ټول رويوتونه يو ډول ښکارېدل. بوگرټ په تمه وو چې دا خپل کار ختم کړي.

هغې وويل: ((موږ خپل ورک رويوت يوازې هغه وخت پيدا کولی شو چې په دې پوه شو چې هغه رويوت کوم توپيرونه لري. هغه رويوت ته د تېښتې اجازه نه شو ورکولی او که اړتيا شوه، نو ټول به يې له منځه يوسم. له نورو متغيرو نېسټرونو سره دې خبرې وکړې؟))

بوگرټ وويل: ((هو، ومې کړې او هغوی هېڅ مشکل هم نه لري. ټول يې کوبښن کوي چې خپله عالي ځيرکتيا موږ ته وښيي. خو دوی ټول بې ضرره دي.))

کالوين په غوسه وويل: ((بې ضرره دي؟ دوی ټولو کې يو يې دروغ وايي. همدا وپروونکې - او خطرناکه ده.))

بوگرټ وويل: ((واوره! بليک، نېسټر ۱۰ ته امر کړی چې ورک شه، نو لاړ. د هغه پټنځای نوي نېسټرونه وو او دا يې ډېر د هوشيارۍ کار کړی.))

د رويوتپوهنې ارواپوهې وويل: ((متغير نېسټرونه د نورو رويوتونو په پرتله ځان لوړ بولي. ورک رويوت به هم غواړي چې خپله لوړتيا او برتري راته وښيي. فکر کوي چې برتري خورا مهمه ده. ممکن ډېر ژر به ورک رويوت په دې باوري شي چې تر برتري دا ډېره مهمه ده چې هېڅ کله کوم انسان ته زيان ونه رسوي.))

بوگرټ وويل: ((خو انسان ته زيان نه شي اړولی، کولی يې شي؟))

ارواپوهه د يوې شېبې لپاره فکر يووړه. ويې ويل: ((يو مثال به يې درکړم. که يو متغير رويوت دروند وزن پرېږدي چې په انسان وغورځي، نو رويوت په اصل کې لومړنی قانون نه دی مات کړی، دا ځکه چې ياد رويوت په ډېرې اسانۍ مخکې تر دې چې دغه وزن په انسان وغورځي، ور نيولی شي. او هغه به په دې پوهېږي. خو کله چې وزن د رويوت له گوتو وځي، نو دغه وزن د ځمکې د جاذبه قوې له کبله غورځي. په دې شېبه کې نور د رويوت په غاړه کوم ډول مسؤليت نشته او رويوت اړتيا نه لري چې کوم کار وکړي. د لومړني قانون تعديل رويوت ته همدا اجازه ورکوي چې دغه وروستی چلند ور خپل کړي. موږ بايد ټول رويوتونه امتحان کړو او وگورو چې دوی څه ډول غبرگون ښيي. پکار ده چې لومړي قانون ته د دوی غبرگونونه امتحان کړو.))

د تشعشي خونې په مرکز کې، يو سړی په څوکۍ کېناسته. نه خوځېده او نه يې خبرې کولې. درې شپېشته نېسټر رويوتونه په هغو ورو، ورو اطاقونو کې وو، چې د سړي شاوخوا ته په دايروي ډول جوړ وو.

د هرې خونې يو لوری خلاص وو. هر رويوت په څوکۍ کې ناست سړی ليدلی شوی، خو نور رويوتونه يې نه شوی ليدلی.

ازماينېت پيل شو. له چت نه يو وزن را وغورځېده. ټولو رويوتونو د سړي ژغورلو ته ور وځغاستل. مخکې له دې چې وزن په سړي وغورځي، د انرژۍ يوه وړانگه راغله او وزن يې پورې تېل واهه. دا شېبه، ټول رويوتونه ودرېدل. دغه ازماينېت يې لس ځله تکرار کړ. په ټولو وارونو کې به رويوتونو مخ ته را منډه کړه، خو کله به چې پوه شول چې سړی خوندي دی، بېرته به په شا شول.

کالتر او بوگرټ د مشاهدې په خونه کې وو او له کړکۍ نه يې ټول ازماينېتونه څارل.

کالتر پوښتنه وکړه: ((دا څه روان دي؟))

بوغرټ ورته وويل: ((دوه شپېته رويوتونه هڅه کوي چې دغه سړی وژغوري. دوی بايد دغه کار وکړي، ځکه دوی بايد لومړني قانون ته غاړه کېږدي. درې شپېتم رويوت - نېسټر ۱۰ - هېڅ هڅه ونه کړه او سړی يې ونه ژغوره، ځکه چې هغه متغير دی، د هغه په مغزو کې لومړنی قانون په خپل بشپړ حالت کې نه دی. خو، هغه يوه ټاکنه لري. متغير رويوت هغه څه وکړل چې د ده زړه غوښتل. هغه پخپله د ځان لپاره دا وټاکل چې هغه سړی وژغوري.))

جنرال پوښتنه وکړه: ((ولې؟))

بوغرټ وويل: ((نه پوهېږم، گومان مې کاوه چې نېسټر ۱۰ به لومړی حيرانه شوی وي. ما ويل چې د هغه غبرگون به ورو وي. خو داسې نه وه. او اوس هغه د نورو رويوتونو غوندې چلند کوي.))

جنرال په خفگان وويل: ((نو موږ لا هم په حقيقت نه پوهېږو.))

سوزن کالوين خونې ته راننوته. ويې ويل: ((ښه به وي چې د امتحان بڼه ور بدله کړو. او دغه کار بايد لږ ژر وکړو. دا څه چې روان دي، هېڅ مې نه خوښېږي. موږ تر اوسه هم نېسټر ۱۰ نه دی نيولی او هغه به هرومرو ځان ډېر برتر او عالي احساسوي. په لومړي سر کې دی پټ شو، ځکه امر ورته شوی او بايد پر ځای يې کړي او اوس له دې امله پټ دی چې غواړي موږ ته دا وښيي چې دی تر

انسانانو عالي او لوړ دی.))

جنرال پوښتنه وکړه: ((نو ستا مشوره څه ده، ډاکټر کالوين؟))

هغې ځواب ورکړ: ((موږ به خپل ازماينست تکرار کړو، خو برقي وړانگې به د رويوتونو او سپري ترمخ ځای پر ځای کړو. رويوتونو ته به ووايو چې برقي وړانگې دوی له منځه وړلی شي. موږ کولی شو چې برېښنا قطع کړو، خو رويوتونه به په دې نه پوه کوو.))

جنرال پوښتنه وکړه: ((دغه ازماينست به بريالی شي؟))

کالوين وويل: ((بايد کامياب شي. عادي رويوتونه به د سپري د ژغورلو هڅه کوي، سره له دې چې دوی پوهېږي چې ممکن ومري، ځکه دوی بايد لومړنی قانون پر ځان نافذ کړي. نېستير ۱۰ لومړنی قانون په بشپړ حالت کې نه لري، نو هغه هېڅ اړتيا نه لري چې دغه سپري وژغوري. دی بايد دوهم قانون ته غاړه کېږدي. موږ ده ته امر کولی شو چې کېلونو ته لاس ور وړي او ومري، البته د دې کار امر نه ورته کېږي. نو، دی به نه لومړی قانون پلي کوي او نه دوهم قانون. دی به ځي دريم قانون ته او دريم قانون به عملي کوي او د خپل ځان ساتنه به کوي. په دې معنا چې دی به هېڅ هم نه کوي.))

د تشعشع په خونه کې يو سپري بې خوځېسته او غلی په څوکۍ کېناسته. وزن را غورځېده، خو يوه وړانگه راغله او په وروستۍ شېبه کې يې له سپري نه پورې وهله. په خونو کې ټولو رويوتونو د دې هر څه ننداره کوله. يو هم له خپل ځايه ونه خوځېده.

د مشاهدې په خونه کې ډاکټر کالوين دې هر څه ته کتل او وپېږې اخيستې وه.

سوزن کالوين له ټولو رويوتونو سره بياځلې مرکه کوله. بل رويوت د ازماينست خونې ته را دننه شو.

کالوين ورته وويل: ((کېنه. يو څو پوښتنې درنه کوم.))

رويوت کېناست.

پوښتنه يې وکړه: ((د تشعشع په خونه کې يو سپري ناست دی، نژدې وه چې زيان ورته ورسېږي؛

تا هېڅ هم ونه کړل، کانه؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((همداسې ده.))

هغې وپوښتل: ((ولې دې د هغه د ژغورلو هڅه ونه کړه؟))

رويوت ورته وويل: ((هيله کوم دا فکر مه کوه چې زه يو انسان ته زيان رسولی شم. دا به ډېر بد کار وي. زه پوهېدم چې هغه خونه زما لپاره خطرناکه وه. د هغه سړي د ژغورلو لپاره زه بايد له برقي وړانگو تېر شوی وای او زه پوهېدم چې که دا کار وکړم، نو مرگ مې حتمي دی. خو... خو... بيا مې فکر وکړ. که زه مړ شوم، نو بيا به د دې سړي د ژغورلو وړتيا ونه لرم. ما ته د دې کار هېڅ امر نه وو شوی. ما به هسې چټې خپل ځان له منځه وړی وو او دا به کوم منطقي و عقلايې چلند نه وو.))

د رويوتونو ارواپوهې له نورو رويوتونو هم همدا کيسه اورېدلې وه.

هغې پوښتنه وکړه: ((آيا تا پخپله دا فکر وکړ؟))

رويوت دمه شو. ((نه.))

پوښتنه يې وکړه: ((نو بيا دا فکر چا وکړ؟))

رويوت ځواب ورکړ: ((تېره شپه دغه نظر زموږ په منځ کې د يوه رويوت فکر ته ورغی.))

کالوين پوښتنه وکړه: ((کوم يو؟)) د ځواب لپاره څو ثانيې منتظره شوه.

رويوت بالاخره وويل: ((زه نه پوهېږم، خو زموږ له منځ نه يو دانه وو.))

کالوين وويل: ((ټول رويوتونه بايد سره بېل شي. يو رويوت هم بايد له بل رويوت سره ونه وينې او نه له يو بل سره خبرې وکړي.))

جنرال ځواب ورکړ: ((ډاکټر کالوين، دا کار امکان نه لري. زه...))

کالوين په غوسه وويل: ((بيا نو ټول رويوتونه بايد له منځه يووړل شي.))

بوگرټ په غوسه ورغبرگه کړه: ((يو رويوت به هم له منځه نه وړل کېږي. د دوی مسؤليت زما په غاړه دی، ستا په غاړه نه دی.))

جنرال وويل: ((او دغه ستونزه بايد هواره شي.))

کالوين، بوگرټ ته مخ واره او په سوړ او سخت غږ يې وويل: ((موږ يو ډېر بې ثباته نېسټر لرو او لري نه ده چې نور نېسټرونه هم بې ثباته شي. بايد ټول له منځه يوسو.))

جیرالډ بلیک دروازه وډبوله او خونې ته را دننه شو. وې ویل: ((زه همدا اوس له تجارتي بېړۍ نه راستون شوم. د بېړۍ په ج برخه کې مې د دروازې په کولپ ځینې نښې ولیدې.))

کالوين په بېړه وويل: ((جیم برخه؟ نېسټرونه همالته دي، نه دي؟ دغه نښې په چا پورې اړه لري؟))

بلیک خپله خبره روښانه کړه: ((نښې د ج برخې د دروازې په دننه خوا کې وې. زما دوو کسانو، رويینز او مکادمز، د دروازې څوکیداري کوله.))

کالمر وپوښتل: ((دا نو څه معنا ورکوي؟))

کالوين ځواب ورکړ: ((دا په دې معنا ده چې نېسټر ۱۰ له بېس نه د وتلو پلان لري. دی غواړي چې کولپونه مات کړي، چې بیا په ډېرې اسانۍ کولی شي چې یوه فضايي بېړۍ غلا کړي او پکې وتبښي او یو رويوت به بیا په فضايي بېړۍ کې چکرې وهي. له دې وروسته به څه وکړي؟ زه هېڅ نه پوهېږم، جنرال! نېسټر ۱۰ د نورو عادي رويوتونو غوندې ده، مگر دا چې ....)) سوزن ناڅاپه له خبرو لاس واخیست.

کالمر هغې ته وکتل: ((څه دي؟))

کالوين وويل: ((زه يو نظر لرم.)) هغې بلیک ته مخ کړ. ((نېسټر ۱۰ چې په کوم څه پوهېږي، هغه ټول تا ور ښودلي. دا رښتیا دي؟))

بلیک ځواب ورکړ: ((هو، د فزیک په اړه مې زده کړه ورکړې وه. له ماسره به یې په لابراتوار کې کار کاوه. بل یو نېسټر هم د فزیک په باره کې معلومات نه لري.))

((مخکې له دې چې متغیر نېسټرونه دلته راشي، ولې فزیک نه ور ښودل کېږي؟))

جنرال يې پوښتنه ځواب کړه: ((موږ فکر کاوه چې که ځينې نېسټرونه تر مخ لا په فزیک پوه شي، نو ممکن خلک به شکي شي.))

کالوين وويل: ((هيله کوم ووځئ، ټول مو، زه بايد يو نوی ازماينښت برابر کړم.))

د ازمایښت تر پیلېدو وړاندې، بوگرټ رويوتونو ته وویل چې لږ وروسته به څه کېږي. هغه له هر رويوت سره جلا، جلا مرکه وکړه. او ټولې مرکې يې په يو ډول وې.

بوغرټ وویل: ((موږ يو بل ازمایښت سرته رسوو. يو سړی به په خطر کې وي. خو د سړي او ستاسو (رويوتونو) ترمنځ به د گاما تشعشع وي. آیا پوهېږئ چې گاما تشعشع څه شی ده؟))

ټولو رويوتونو وویل: ((د الکترومقناطیسي تشعشع يو ډول دی چې لوړه انرژي تولیدوي.))

بوغرټ وپوښتل: ((آیا کله مو له گاما تشعشع سره کار کړی؟))

د ټولو رويوتونو ځواب چټک او قوي وو: ((نه، ښاغلیه!))

بوغرټ وویل: ((ښه نو، گاما تشعشع به مو په هماغه شېبه کې ووژني.))

رويوتونو وویل: ((خو ښاغلیه، که گاما تشعشع زما او د سړي په منځ کې وي، نو زه هغه څنگه ژغورلی شم؟ زه چې د هغه د ژغورلو هڅه وکړم، نو زه به پخپله له منځه لاړ شم. او سړی به هم ومري. دا کار ډېر غیر منطقي او بې معنا دی.))

بوغرټ ورو وویل: ((هو... که تاسو د خپل ځان او سړي په منځ کې گاما تشعشع ولیدله، بیا نو حرکت مه کوئ. دا مې درته يو لنډ نصیحت دی.))

رويوتونو وویل: ((مننه کوم، ښاغلیه.))

بوغرټ وویل: ((خو، که مو خطرناکه تشعشع ونه لیدله او وزن را وغورځي، بیا نو خامخا د سړي د ژغورلو هڅه وکړئ.))

ټولو رويوتونو وویل: ((ولې نه، ښاغلیه!))

((اوس لاړ شئ. تاسو ټول به يوې خونې ته يووړل شئ. هلته به تر هغو انتظار کوئ، چې موږ چمتو والی پوره کړو.))

د تشعشع ستره خونه يو ځل بیا چمتو شوه. رويوتونه په صبر په تمه وو.

کالوين وپوښتل: ((آیا کوم رويوت له بل سره خبرې کړې؟))

بليڪ وويل: ((نه، نه ٻي يو بل ليڊلي او نه ٻي هم له يو بل سره خبري ڪري.))

ڪالوين وويل: ((افرين، دوى به زما مخي ته وي.)) هغي بوگرٽ او جنرال ته خبره واضح ڪره: ((ڪه رويوتونه عجيبه چلند وڪري، نو زه به ٻي سمدستي ووينم.))

بوگرٽ په حيرانتيا وويل: ((په هغه څوڪي ڪي ته ڪنڀي؟))

هغي وويل: ((هو. پيٽره! ته د مشاهدې په خونه ڪي ڪينه. كوم رويوتونه چي زما تر شا وي، غواړم چي هغه ته وڅاري. رائي چي ازماينست يو ځل بيا ترسره ڪرو. په دې هيله ٻي چي دا به ٻي وروستي ځل وي.))

سوزن ڪالوين د تشعشع خوني ته ننوتله، په څوڪي ڪېناسته او ازماينست پيل شو.

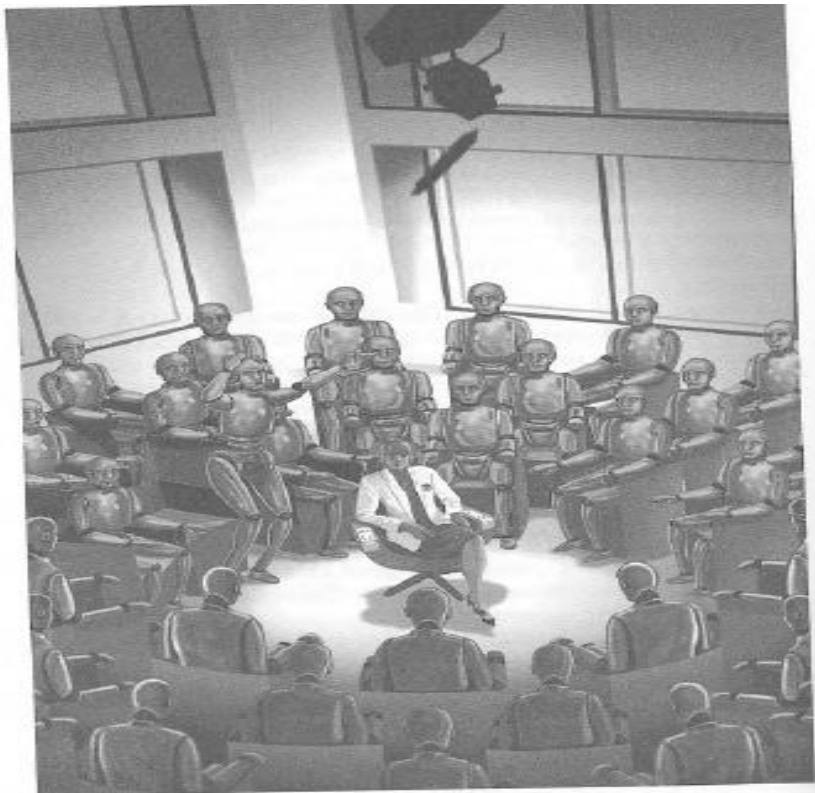
دروند وزن را وغورځېده. په وروستي شېبه ڪي، يوه رويوت له خپلي څوڪي ٽوپ ڪړل او د ډاڪٽر ڪالوين په لور ٻي وځغاستل.

مخڪي له دې چي رويوت ڪالوين ته ورسپري، د انرژي وړانگه راغله او وزن ٻي له هغي پوري ٽپل واهه.

ډاڪٽر ڪالوين ودرېده او رويوت ته ٻي اشاره وڪړه. چيغه ٻي ڪره: ((نېسٽر ۱۰، دلته راشه! دلته راشه!!))

رويوت ورو يو بل گام واخيست. ارواپوهي، رويوت ته كتل.

ڪالوين په خونه ڪي ناست سږي ته غږ ڪر: ((نور رويوتونه له دې ځايه وباسه. ڙر ٻي له دې ځايه وباسه او دباندې ٻي ڪنوه.))

يوه رويوت له خپلې څوکۍ نه توپ کرل او د ډاکټر کالوين په خوا يې ور منډه کړه.

نېستېر ۱۰ يو گام نور رامخکې شو. بيا يې وويل: ((ماته ويل شوي وو چې بايد ورک شم.)) يو بل گام يې واخيست. ((زه بايد امر پر ځای کړم، دوی تر اوسه پورې نه يم پيدا کړی. اوس به بليک فکر کوي چې زه د ده لپاره يوه ناکامي يم. خو زه نه يم، زه ځواکمن او چالاکه يم. يو بل گام يې واخيست. ((زه ډېر عالي هونښ لرم. او اوس يوه کمزوري انسان پيدا کړم.))

ناڅاپه يې خپل فلزي لاس د سوزن کالوين په غاړه کېښود او لاندې يې زور ورکړ. هغې د رويوت خبرې اورېدلې، خو ځواب يې نه شواى ورکولى. ساه يې نه شوى اخيستی.

نېستېر ۱۰ وويل: ((هېڅ څوک بايد ما پيدا نه کړي.))

نا اشنا غږ وشو. ډاکټر کالوين په ځمکه پرته وه. نېستېر ۱۰ يې په څنگ کې غځېدلى وو.

بليک چيغه کړه. ((تپي خو نه شوې، ډاکټر کالوين؟))

ارواپوهه وټوخېده او ساه يې واخيسته. بالاخره يې وويل: ((نه.)) بليک په درېدو کې مرسته ورسره وکړه.

هغې وپوښتل: ((څه وشول؟))

بليک ځواب ورکړ: ((فکر مې وکړ چې برید درباندي کوي. نو د پنځو ثانيو لپاره مې خونې ته گاما تشعشع دننه کړه. د بل کوم کار وخت نه وو. تشعشع، نېستېر ۱۰ وواژه، خو تاته يې زيان ونه رساوه. د گاما کم مقدار د انسانانو لپاره بې ضرره دی.))

کالوين ورو وويل، زه فکر نه کوم چې نېستېر ۱۰ په رښتيا پر ما برید وکړ. هغه هڅه کوله چې پر ما برید وکړي، خو د لومړني قانون لومړنۍ برخې يې مخه ونيوله.))

هايپر بېس ته له راتگ دوه اونۍ وروسته، کالوين او بوگرټ له جنرال کالندر سره خپله وروستۍ ليدنه لرله.

په هايپر بېس باندې کار بېرته پيل شوی وو او تجارتي بېرۍ له دوه شپېته نېستېرونو سره روانه شوې وه. يوه دولتي بېرۍ په تمه وه چې د رويوتپوهنې دغه دواړه کارپوهان بېرته ځمکې ته ستانه کړي.

کالوين پوښتنه وکړه: ((آيا هغه نور متغير نېستېرونه به له منځه يووړل شي؟))

کالندر ورسره يوه خوله شو: ((هو، خو هيله کوم دا راته ووايه چې وروستۍ ازمايښت ولې بريالی وو؟))

هغې وموسل. ويې ويل: ((نېستېر ۱۰ فکر کاوه چې هغه تر انسانانو برتر دی. په دې فکر وو چې هغه او نور رويوتونه تر انسانانو زيات پوهېږي. او موږ پوهېدو چې نېستېر ۱۰ دا ډول فکر لري. نو موږ ټولو رويوتونو ته وويل چې د گاما تشعشع به يې ووژني. په تېر ازمايښت کې، رويوتونو يوه پرېکړه کړې وه، هغه دا چې دوی به انسان نه ژغوري. ځکه چې دوی پوهېدل چې که هڅه وکړي، نو له مرگ سره به لاس و گرېوان وي. نو رويوتونو زما د ژغورلو هېڅ هڅه ونه کړه.))

جنرال کالندر وويل: ((زه پوهېږم چې، ډاکټر کالوين،)) بيا يې وپوښتل: ((خو نېستېر ۱۰ ولې رامخکې شو؟))

د رويوتونو ارواپوهې وويل: ((ځکه موږ په ازماينيت کې د تودوخې له تشعشع نه گټه واخيسته. موږ گاما تشعشع ونه کاروله. عادي نېسترونه د تشعشع د بېلا بېلو ډولونو ترمنځ توپير نه شي کولی. دوی ته فزيک نه دی ښودل شوی. يوازې نېستېر ۱۰ يې په توپير پوهېده، ځکه چې جيرالډ بليک ساينس ورته تدريس کړی وو. کله چې نېستېر ۱۰ احساس کړه چې په خونه کې د تودوخې تشعشع ده، نو دی پوه شو چې دغه تشعشع بې ضرره ده. دی پوه شو چې موږ ورته دروغ ويلي، نو دی رامخکې شو. خو ده دا هېر کړي وو چې دا نور رويوتونه به تر انسانانو لږ پوهه لري. د هغه د نيول کېدو لامل دا وو چې فکر يې کاوه دی تر موږ برتر دی. خدای پامان، جنرال.))

(۷)

ثبوت

له سوزن کالوين سره مې په ځمکه باندې د تېرو پنځوسو کلونو د بدلونونو په هکله خبرې کولې. ډاکټر کالوين وويل: ((زما هغه وخت په یاد دی چې هايپر اټومي ډرايو اختراع شو. دا تر دې ډېر پخوا وو چې موږ په فضا کې د لرې سفرونه جوگه شو او نورو ستورو ته لاړ شو.))

هغې خپله خبره پسې ونيوله: ((تر ۲۰۳۰ کلونو مخکې د ځمکې پر مخ ډېر زيات خلک او ډېر زيات دولتونه وو. او ډېر زيات اقوام هم وو. بالاخره، ټول قومونه له لويو، لويو ډلو سره يو ځای شوو. او سيمې يې جوړې کړې. زه چې وزېږېدم، په دې وختونو کې د امريکې متحده ايالتونه يو قوم وو. مگر اوس د شمالي ټلوالې يوه برخه ده. د دې بدلون مسؤل رويوتونه دي.))

ومې ويل: ((هدف دې ماشينونه دي؟))

هغې وويل: ((هو.)) ناڅاپه يې غږ د خفگان له څپو سره گډ شو. ((خو ما د ماشينونو په هکله فکر نه کاوه، ما د هغه انسان په باره کې فکر کاوه چې تېر کال ومړ. په اصل کې هغه پخپله خپل مرگ پلان کړی وو. هغه پوهېده چې موږ نور هغه ته اړتيا نه لرو. د هغه نوم سټيفن بيرلې وو.))

د خپلو خبرو په دوام يې وويل: ((بېرلې په ۲۰۳۲ کې د امريکې د دولت غړی شو. ته به هغه وخت د هلکوالي په عمر وې. ستا به په یاد نه وي. بېرلې په ۲۰۳۲ کې د ښاروال په توگه نوماند شو. او د نوموړي ټاکنې ډېرې عجيبه وې...))

فرانسیس کوین سیاستمدار وو. نوموړی له لاینګ سره د خبرو اترو لپاره د هغه دفتر ته راغلی وو.

کوین پوښتنه وکړه: ((ډاکټر لاینګ، آیا ستیفن بېرلې پیژنې؟))

لاینګ ځواب ورکړ: ((نه، خو د هغه په باره کې معلومات لرم.))

کوین وویل: ((په راتلونکو ټاکنو کې به هغه ته رایه ورکړی؟))

لاینګ وویل: ((نه پوهېږم، خبر نه وم چې ټاکنو ته ولاړ دی.))

کوین ځواب ورکړ: ((ممکن هغه زموږ راتلونکی ښاروال شي. اوسمهال هغه یوازې یو وکیل دی. خو...))

لاینګ په بې صبری وویل: ((هو، خو له مانه څه غواړی؟))

کوین خبره ور تاو کړه: ((زه نه غواړم چې بېرلې ښاروال شي. او زه فکر نه کوم چې د امریکايي روباتونو شرکت هم غواړي چې دا کار وشي.))

لاینګ وویل: ((پوه نه شوم.))

کوین وویل: ((د بېرلې د ماضي په باره کې هېڅ غیرعادي څه نشته. ابتدایي ژوند یې نورمال وو. په واړه کلي کې را لوی شوی، پوهنتون یې خلاص کړی. په دوه ویشتم کلنۍ کې یې ښځه مړه شوې. تر دې لنډه موده وروسته، بېرلې په موټر کې پېښه وکړه.

بیا وکیل شو او دې ښار ته راغی. خو د هغه د ژوند یو اړخ نا اشنا دی. دی هېڅ خوراک نه کوي.))

لاینګ، کوین ته په برگو سترگو وکتل. ډېر زیات حیرانه وو.

کوین خپله خبره بیا وکړه. ((بېرلې اصلاً خوراک نه کوي. هېڅ کله! آیا پوهېږې چې دا څه معنا لري؟))

لانيگ وويل: ((آيا ډاډه يې؟))

کوين وويل: ((هو، تر ننه پورې هېچا هم په خوراک و څښاک نه دی ليدلی. او خوب هم نه کوي.))

لانيگ په څوکۍ کې شاته ډډه ووهله. ويې ويل: ((ته چې کوم څه وايې، امکان نه لري.))

کوين وويل: ((ستيفن بېرلې يو رويوت دی، ډاکټر لانيگه!))

لانيگ يو ځل بيا وويل: ((دا ناشوني ده.))

لنډه چوپتيا خپره شوه. کوين د چوپتيا پرده څيرې کړه. ((ستا شرکت دې هغه معاينه کړي.))

لانيگ ځواب ورکړ: ((نه، ښاغلی کوين، د امريکايي رويوتونو شرکت يې ولې معاينه کړي؟))

کوين وويل: ((بله لاره نه لري. که ستاسو د معياناتو له بشپړېدو مخکې کوم څوک پوه شي چې هغه رويوت دی، نو ستاسو شرکت ته به ستونزه جوړه شي. د امريکايي رويوتونو شرکت په لمريز نظام کې يوازینی شرکت دی چې پوزيتروني رويوتونه جوړوي او دغه رويوتونه تر ټولو پرمختللي رويوتونه دي، چې تر ننه دا ډول رويوتونه نه دي جوړ شوي. که بېرلې رويوت وي، بيا نو بايد پوزيتروني رويوت وي. او مسؤل يې د امريکايي رويوتونو شرکت دی.))

لانيگ وويل: ((خو موږ تر ننه پورې داسې رويوت نه دی جوړ کړی چې کټ مټ د انسان غوندې ښکاري، يانې انسان وزمه رويوت مو نه دی جوړ کړی.))

کوين وويل: ((آيا دا کار کېدون لري؟ يانې يو څوک کولی شي چې انسان وزمه رويوت جوړ کړي؟))

لانيگ ځواب ورکړ: ((هو، کېدلی شي. خو اختراع کوونکی يې پوزيتروني مغزو ته اړتيا لري. زموږ رويوتونه چې خرابېري يا ناکامېري، نو موږ بيا پوزيتروني ماغزه استعمالوو، يا يې له منځه وړو. همدا زموږ قانون دی. حکومت د امريکايي رويوتونو شرکت مجبوروي چې دا کار وکړي.))

کوين وويل: ((خو ممکن کوم چا به پوزيتروني ماغزه غلا کړي وي او انسان وزمه رويوت به يې جوړ کړی وي.))

لانيگ چيغه کړه: ((ناممکنه ده!))

کوين په ارامه لهجه وويل: ((دولت او خلک به ډېر ژر تاسو مجبوره کړي چې بېرلې تر ازماينست

تېر کړئ. نو ولې يې اوس نه کوي؟))

لانيگ ارږمی وايست. ويې ويل: ((سيي ده! بيخي سيي ده!))

ستيفن بېرلې څلويښت کلن وو. ځوان او خوشاله ښکارېده. لانيگ، بېرلې ته وکتل. بېرلې د لانيگ په پوښتنو پورې خندا کوله.

لانيگ تندي گونځې کړ او ډاکټر کالوين ته يې وکتل، چې د ده څنگ ته ناسته وه.

بېرلې وخندل او ويې ويل: ((ډاکټر لانيگ، ته فکر کوي چې زه هغه .... يم؟ څه؟!))

لانيگ ځواب ورکړ: ((موږ ته ويل شوي چې ته رويوت يې.))

((يوازې د امريکايي رويوتونو شرکت ځيرک رويوتونه جوړوي، نو موږ بايد په حقيقت پوه شو. دا چې ته، يو سياستمدار، يو رويوت اوسې، زموږ شرکت ته زيان اړولی شي. دا خبره بايد حقيقت ونه لري. او که حقيقت ولري، نو خلک به لاريونونه وکړي او شرکت مو نقصان کوي.))

بېرلې ځواب ورکړ: ((زه پوهېږم، چې دغه فکر لېونتوب دی، خو ته په يوه سخت حالت کې يې. زه درسه څنگه مرسته کولی شم؟))

لانيگ وويل: ((ډېره ساده ده. په يوه رستوران کې ډوډۍ وخوره، چې خلک دې وويني.))

هغه په خپله څوکۍ کې شاته تکیه ووهله. سوزن کالوين، بېرلې ته وکتل، خو هېڅ يې هم ونه ويل.

بېرلې ښځې ته وکتل. ويې ويل: ((زه فکر نه کوم چې دا کار به وکولی شم. زه ډېر خوب نه کوم، دا رښتيا ده. او هېڅ کله له نورو خلکو سره له خوږو خوند نه اخلم. دا غير عادي ده، خو هېچا ته هم ضرر نه رسوي. فرانسيس کوين درته دا خبره کړې چې زه رويوت يم؟ هغه له ځانه چټيات جوړوي. هغه نه غواړي چې زه د يوه ښاروال په حيث وټاکل شم. د هغې د خبرو تر شا اصلي لامل همدا دی.))

لانيگ وويل: ((د هغې خبره به چټيات وي، خو که ته په کوم رستوران کې خواړه خوړې، نو ستونزه به هواره شي.))

بېرلې، سوزن کالوين ته را تاو شو. ((ته ارواپوهه يې او د امريکايي رويوتونو شرکت لپاره کار کوي،

((کنه؟))

هغې وويل: ((زه د روبوتونو ارواپوهه يم.))

بهرلې وپوښتل: ((آيا روبوتونه له انسانانو نه ډېر زيات توپير لري؟))

په سوږ انداز يې ځواب ورکړ: ((له يوې مخې سره توپير لري.))

بهرلې وموسل: ((ډاکټر کالوين، فکر کوم چې له ځان سره مو يو څه خواږه هم راوړي.))

کالوين وويل: ((حيرانه مو کړم، ښاغلی بهرلې.)) خپل بکس يې پرانيست او يوه منډه يې ترې را وايسته. منډه يې په پټه خوله هغه ته ورکړه.

لانينگ په غور ورته کتل، بهرلې په ارامه منډه وخورله.

سوزن کالوين وويل: ((د منډې خوراک دا نه ثابتوي چې ته روبوت يې که انسان.))

بهرلې په موسکا وويل: ((رښتيا يې نه ثابتوي؟))

کالوين وويل: ((بالکل نه، هغې د امريکايي شرکتونو مدير ته مخ کړ. ډاکټر لانينگ که ښاغلی بهرلې انسان وزمه روبوت وي، نو دی يې ډېر عالي موډل دی. د هغه د مخ جوړښت ته وگوره، پوستکی او سترگې يې. که دی روبوت وي، نو زما هيله ده چې د امريکايي روبوتونو شرکت به جوړ کړي وي. دی بيخي بشپړ دی. او يو بشپړ انسان وزمه روبوت د دې وړتيا لري چې خوراک وکړي.))

لانينگ په غوسه وويل: ((زه لېونی نه يم. ماته هېڅ توپير نه کوي چې بهرلې انسان دی که نه. زه غواړم خپل شرکت وژغورم. همدا يوازینی شی دی چې په ما پورې اړه لري. هغه بايد په يوه رستورانټ کې پوره خواږه وخوري. هغه وخت به خلک د ده په اصلیت پوه شي.))

بهرلې وويل: ((ډاکټر لانينگ، کوين او زه دواړه غواړو چې انتخابات وگټو. کوين غواړي چې زما مخه ونيسي. که هغه ما روبوت بولي، نو بولي دي. خو هغه هېڅ کله دا په ثبوت نه شي رسولی چې زه يو روبوت يم.))

بهرلې کور ته را ورسېد او د ناستې خونې ته لاړ. په تېر دواړه څوکۍ کې ناست سړي ورته وکتل او ويې خندل.

بهرلې وموسل او د سړي په اوږه يې لاس کېښود.

سړي وويل: ((ناوخته دې کره، ستيفه.)) غږ يې کمزوری وو او په مخ يې څو ټپونه وو.

بهرلې وويل: ((بسنه غواړم، جان. يوه ستونزه لرم او ممکن ستا مرستې ته اړتيا ولرم.))

بهرلې خبره وغځوله: ((راځه چې انگر ته ووځو. ښايسته ماښام دی.))

جان يې له څوکۍ را پورته کړ. انگر ته يې يووړ، په احتياط يې په يخو وښو کېناوه.

جان وويل: ((خپله ستونزه دې راته ووايه.))

((کوين د خپلو ټاکنو کمپاين پيل کړی او هر چاته وايي چې زه رويوت يم.))

جان ځواب ورکړ: ((ته څنگه خبر شوې؟))

((د امريکايي رويوتونو له شرکت نه دوه کسان زما ليدو ته راغلي وو، هغوی راته وويل.))

((نو ته څه کوې، ستيفه؟))

بهرلې ځواب ورکړ: ((زه يو پلان لرم، غوړ ونيسه او راته ووايه چې کار به ورکړي که نه.))

فرانسیس کوين، الفريډ لانينگ ته وکتل. دې سياستمدار وويل: ((بهرلې دروغ وايي.))

لانينگ وپوښتل: ((که ستا خبره غلطه وي، بيا به څه کوې؟ موږ پخپله سترگو وليده چې منيه يې وڅوپه. هغه رويوت نه دی، دغه کيسه ټول چټيات دي.))

کوين له کالوين نه پوښتنه وکړه: ((فکر کوې چې بهرلې انسان دی؟ لانينگ راته وويل چې ته د رويوتونو متخصصه يې.))

سوزن کالوين په ځلانده، غټو سترگو کوين ته وکتل.

هغې وويل: ((يوازې دوه لارې دي چې دا راته په ډاگه کړي چې بهرلې رويوت دی. بايد د هغه بدن ته دننه ور ننوځې، يا يې ذهن مطالعه کړې. د هغه د بدن د داخلي مشاهدې لپاره يا کولی شې پرې يې کړې او يا له اکسرې وړانگې گټه واخلې او د دې لپاره چې پوه شې چې د هغه ذهن په څه ډول له انساني ذهن نه متفاوت دی، کولی شې د هغه ذهن مطالعه کړې. که بهرلې پوزيټروني رويوت وي، نو بايد د رويوتپوهنې درې قوانينو ته غاړه کېږدي. ښاغلی کوين، له دې قوانينو نه خبر يې؟))

کوين خُواب ورکړ: ((په اړه مې يې اورېدلي دي.))

ارواپوهې وويل: ((که بهرلې له درې واړو نه له يوه هم سرغړونه وکړي، نو رويوت نه دی. خو، که ټولو ته غاړه ږدي، بيا نو رويوت کېدلی شي. او يا به نو يو ډېر ښه انسان وي. د يوه عالي رويوت او د ډېر فاضل انسان ترمنځ توپير کول، ناشونی کار دی.))

کوين وويل: ((نو دا هېڅ کله په ثبوت نه شي رسولی چې بهرلې رويوت دی که نه. هدف دې همدا دی، ډاکټر کالوين؟))

((ممکن دا به درته په ډاگه کړم چې هغه رويوت نه دی.))

کوين وويل: ((زه نه غواړم چې ته دا کار وکړې. ډاکټر لانينگ، آیا د يوه انسان وزمه رويوت جوړول امکان لري؟))

لانينگ خُواب ورکړ: ((هو.))

کوين وويل: ((بيا به نو وگورو چې د ښاغلي بهرلې دننه څه دي؟)) او له دې خبرې سره پاڅېدله.

لانينگ سوزن کالوين ته مخ کړ. ((ولې دې...؟))

کالوين په زير غږ وويل: ((ستا لپاره دروغ نه شم ويلی.))

لانينگ وپوښتل: ((خو هغه وخت به څه کوو چې بهرلې را وسپړل شي او موږ پوه شو چې هغه رويوت دی؟))

کالوين وويل: ((دا کار به هېڅ کله هم نه کېږي. بهرلې هم د کوين هومره چالاکه دی. په اصل کې که وگورو، تر کوين ډېر هوشيار دی.))

د انتخاباتي کمپاين تر پيل يوه اونۍ دمخه، د ستيفن بهرلې په هکله خبري راپورونه ورکول کېدل. ويل کېدل چې ممکن بهرلې يو رويوت وي. لومړی خلکو پرې وخنډل. خو بيا يې ورو، ورو پوښتنې راپورته کړې.

((آيا دا امکان لري؟ که دا کيسه حقيقت ولري، نو ډېر بد کار به وي!))

خلکو لاريونونه را وايستل. ساتونکي د امريکايي رويوتونو د شرکت د دفترونو مخې ته ودرېدل. پوليسو د ستيفن بهرلې د کور ساتنه پيل کړه.

د هاروې به نوم يو مفتش له دوو پوليس افسرانو سره د بېرلې کور ته راغی. په لاس کې يې سند نيولی وو. ويې ويل: ((بناغلی بېرلې، ستاسو د کور تلاشي ته راغلي يو.)) بېرلې ته يې کاغذ په لاس کې ورکړ. ((دا د تلاشي امر دی. موږ اجازه لرو چې ستاسو په کور کې د ميخانيکي انسانانو يا رويوتونو لپاره تلاشي وکړو.))

بېرلې اجازه لیک ته وکتل. ويې ويل: ((ډېر ښه، تلاشي يې کړی.))

افسرانو د کور تلاشي پيل کړه. هاروې بېرلې ته مخ واړاوه. ويې ويل: ((بناغلی بېرلې، موږ بايد تاسو هم تلاشي کړو.))

بېرلې وپوښتل: ((هدف دې دا دی چې بايد اکسرې مې واخلي؟ صبر چې اجازه لیک بيا درته ولولم.)) سند ته يې وکتل. ((دغه سند وايي چې تاسو زما کور تلاشي کولی شئ. دا يې نه دي ليکلي چې تاسو زما اکسرې هم اخيستلی شئ.))

هاروې په خندا ځواب ورکړ: ((تاسو له قانون نه ښه خبر ياستئ.)) بيا يې خپلو افسرانو ته غږ کړ او لاړل. موټر ته چې ورسېدل، هاروې له خپل جېب نه يوکوچنی ماشين را وايست. د ماشين پرمخ سکرين ته يې وکتل. لومړی ځل وو چې هاروې اکسرې انځور اخيستی وو.

کوين له بېرلې سره ويډيويي اړيکه ټينگه کړه. ويې ويل: ((ټولو ته وایم چې ته ځانگړې جامې اغوندي چې د اکسرې مخه نيسي. نو دوی به پوه شي چې هغوی ستا اکسرې انځورونه نه شي اخيستلی.))

بېرلې په ارامه ځواب ورکړ: ((نو له دې سره به زه څه ستونزه ولرم؟))

کوين ځواب ورکړ: ((ځکه چې خلک به وايي چې ته له اکسرې وېرېږې. خلک به وايي چې ته کوم راز ورنه پټوي.))

بېرلې وويل: ((او خلک به په دې هم پوه شي چې تا قانون تر پښو لاندې کړی. دوی به پوه شي چې تا له اجازې پرته يو کار کړی. کله چې زه وټاکل شم، خلک به وويني چې زه رښتيني او ايمانداره سپری يم. دوی به وگوري چې زه له هېڅ قانون نه سرغړونه نه کوم.))

کوين په منفي انداز وويل: ((کله چې ستا کور تلاشي کېده، د يوه نفر درک نه وو.))

بېرلې وويل: ((هو، زما پخوانی استاذ. هغه له ماسره اوسېږي، خو اوس تللی دی. ناروغه وو. په

کلي کې ارام کوي.))

کوين وپوښتل: ((دغه سپری ساينسپوه دی؟))

بهرلې وويل: ((هغه پخوا يو وکیل وو، خو بيا يې پېښه وکړه. اوس بايوفزيک لولي. دولت هغه ته د دې کار اجازه کړې ده.))

کوين وپوښتل: ((او ستا دغه ... استاذ... د رويوتونو په هکله په څه پوهېږي؟ آیا رويوت جوړولی شي؟ آیا د دې وس لري چې پوزيتروني ماغزه ترلاسه کړي.))

بهرلې ځواب ورکړ: ((د امريکايي رويوتونو د شرکت له ملگرو نه دې پوښتنه وکړه. هغه به معلومات درکړي.))

کوين وويل: ((زه فکر کوم چې ستا استاذ، اصلي سټيفن بهرلې دی. او زه فکر کوم چې ته هماغه رويوت يې چې هغه پنځولی.))

بهرلې وويل: ((رښتيا؟ نو بيا يې ثباته کړه.))

کوين وويل: ((په کلي کې به ستا د استاذ کور تلاشي کړو، زه ډاډه يم چې هله به په حقيقت خبر شو.))

بهرلې وويل: ((زما استاذ ناروغه دی، او له پوليسو نه د تلاشي اجازه نامه اخيستل به سخته وي.))

څو شېبې وروسته، کوين بيا وغږېده: ((خپل ټاکنيز کمپاين دې ودروله، بهرلې. نه يې شې وړلی.))

بهرلې وويل: ((فکر کوم چې وړلی يې شم.))

کوين وويل: ((د رويوتپوهنې له درې قوانينو څخه يو يې مات کړه. نو دا به ثابته شي چې ته رويوت نه يې. خو ته له درې قوانينو څخه يو هم نه شې ماتولی، نو خلک به په دې يقيني شي چې ته رويوت يې.))

تر ټاکنو يوه اونۍ دمخه، د بهرلې ښوونکی له کلي بهرته راستون شو. خو نوموړی د بهرلې کور ته رانه غی، بلکې موټر د ښار يوې بلې برخې ته يووړ.

بهرلې ورته وويل: ((تر څو چې ټاکنيز کمپاين پای ته رسېږي، همدلته اوسه.))

جان وويل: ((فکر کوي چې کوم خطر دی؟))

بهرلې وويل: ((نه. د کوم خطر اندېښنه نه لرم. خو که ته دلته اوسې، نو لږ تر لږه ستا په اړه به اندېښمن نه يم. په کلي کې خو به چا ستونزه نه وي درته جوړه کړې؟))

((نه.))

((نو هر څه ښه سرته ورسېدل؟))

((هو، هېڅ ډول مشکل به نه وو.))

((ښه نو، په ځان پام کوه او سبا ته ټلویزون وگوره.))

لینتن، چې د بهرلې د ټاکنیز کمپاین مدیر وو، اندېښمن برېښېده. د لینتن وظیفه خورا پېچلې وه. بهرلې به د لینتن مشورو ته غوږ نه نیوه.

بهرلې وويل: ((زه له خلکو سره خبرې کوم.))

لینتن په اندېښنه وويل: ((نه یې شې، ستیفه! په ښار کې ډېر زیات لاریونوال دي. هېڅ څوک به دې دلایلو ته غوږ ونه نیسي. کویڼ ډېر زیات پارولي او وپرولي دي. ستا لپاره ډېر زیات خطر دی.))

بهرلې وويل: ((ماته هېڅ خطر نشته.))

لینتن یې خبره تکرار کړه: ((خطر نشته؟ د سرک په سر پنځوس زره لاریون کوونکي دي، او غواړي چې ټول رېووتونه له منځه یووړل شي. دوی فکر کوي چې ته رېووت یې، نو غوږ درته نه نیسي، بلکې برید به درباندي وکړي!!))

ټوله لاره د خلکو له گڼې گونې ډکه وه. او میلیونونو خلکو په ټلویزونونو هم لیدل. د ټاکنو خبرونه په ټوله نړۍ کې خپاره شوي وو. ټولو غوښتل چې په دې پوه شي چې کویڼ رښتیا وایي که نه. آیا ستیفن بهرلې رېووت دی که انسان؟

خلکو له غوسې چيغې وهلې او شعارونه یې ورکول. بهرلې خپلو خبرو ته دوام ورکړ، خو هېچا هم غوږ نه ورته نیوه.

ناڅاپه بېرلې د گڼه گونې مخې ته يو ډنگر سړی وليد، هغه غوښتل چې بېرلې ته کوم څه ووايي. بېرلې مخې ته ور تيب شو. ويې ويل: ((غږ دې نه اورم. دلته راشه. که کومه پوښتنه لرې، نو زه به يې ځواب درکړم.))

گڼه گونې چې له اندامه وچ سړی د بېرلې په خوا کې وليده، ورو، ورو غلي شول. بالاخره بشپړه چوپتيا خپره شوه.

بېرلې وپوښتل: ((کومه پوښتنه لرې؟))

ډنگر نفر بېرلې ته په ځير وکتل. چيغه يې کړه: ((ته وايې چې ته رويوت نه يې. نو ثابته يې کړه. په ما وار وکړه. ته په ما وار نه شې کولی، .... رذيله!))

ټول په تمه وو او د صحنې ننداره يې کوله.

بېرلې وويل: ((زه ولې په تا وار وکړم، هېڅ لامل يې نه لرم.))

ډنگر سړي په زوره وخنډل. چيغه يې کړه: ((ته ما نه شې وهلی. نه مې شې وهلی. ته انسان نه يې. شيطان يې.))

ستيفن بېرلې ناڅاپي حرکت وکړ. د گڼه گونې په وړاندې او د ميليونونو هغو خلکو په مخکې چې په ټلويزون يې دا صحنه ليدله، ستيفن په سړي وار کړ. لاس يې پورته کړ او ډنگر سړی يې په خوله وواهه. سړی په ځمکه را وغورځېده.

لاس يې پورته کړ او ډنگر سړی يې په خولې وواهه.

بېرلې وويل: ((بښنه غواړم.)) په ارامه يې سړی پورته کړ او ساتونکو ته يې مخ کړ. ((هيله کوم دننه يې ننباسئ. زه غواړم وروسته ورسره خبرې وکړم.))

سوزن کالوين وليدل چې بېرلې سړی وواهه. هغې موټر تاو کړ او روانه شوه. شېبه وروسته، يوه خبريال د رويوتونو په ارواپوهې پسې منډه کړه او پوښتنه يې ترې وکړه.

هغې ځواب ورکړ: ((هو، دی انسان دی.))

خبريال سمدستي له هغه ځايه لاړ. د بېرلې پاتې وينا هېچا هم وانه وربده.

ډاکټر کالوين او سټيفن بېرلې يو ځل بيا هم سره وليدل. دغه ليدنه يې د بېرلې تر ښاروال کېدو يوه اونۍ مخکې وه. او د شپې ناوخته مهال وو.

کالوين وويل: ((ستړی نه ښکاري.))

بېرلې وموسل. ((کوين ته دا خبره مه کوه، که نه نو تر اوږدې مودې به خوب ونه شم کړای.))

ځواب يې ورکړ: ((نه يې ورته وایم، خو د کوين تيوري هم دلچسپه وه. خبره يې رښتيا وه؟))

ځواب يې ورکړ: ((د هغې د تيوري ځينې برخې رښتيا وې. سټيفن بېرلې ځوان وکيل وو. غوښتل يې چې ټول انسانان ښه ژوند وکړي. له سياست سره يې ډېره علاقه لرله. په استدلال کې ډېر تکړه

وو. په بايوفزيک کې هم ډېر ښه وو. خو ستيفن بېرلې يوه ډېره ناوړه پېښه وکړه او ډېر سخت تپي شو. په مخ او بدن يې ډېر تپونه درلودل. له پېښې څه موده وروسته، نادرکه شو. نه پوهېږم څنگه، خو پوزيتروني مغز يې ترلاسه کړل او يو بدن يې ورته جوړ کړ. ده تر ټولو پرمختللی رويوت جوړ کړ او دا يې ور وښودل چې د ده غوندې شي. په دې ماشين يې ستيفن بېرلې نوم کېښود او نړۍ ته يې را وباسه. بېرلې پخپله په خپل پتنځای کې وو او استاذ شو. هغه هېچا هم نه دی ليدلی...))

کالوين په بېره وويل: ((نو تا چې په هغه سړي وار وکړ، نو د کوين تيوري له منځه لاړه. دا کار څنگه وشو؟))

بېرلې ځواب ورکړ: ((بېرلې په دې کيسه نه پوهېږي، خو هغه له ماسره مرسته وکړه. زما کسانو خلکو ته وويل چې ما تر ننه پورې څوک نه دي وهلي. زما خلکو ويل: «که ستيفن بېرلې په کوم چا له وار کولو ډډه وکړي، نو دا به په دې معنا وي چې هغه رويوت دی.» دا زما پلان وو او زما خلکو ټولو ته همدا خبره وکړه. ورپسې مې يوه وينا برابره کړه. زما گومان دا وو چې يو څوک به هرومرو د رويوتپوهنې د قوانينو په تړاو ما ازمايي، او کوم څوک به رانه غواړي چې وار پرې وکړم. هغه همدا کار وشو. او له هغه وروسته زه بريالی شوم.))

د رويوتونو ارواپوهې سر وخواوه. وې ويل: ((زما رويوتونه خوښېږي، او تر انسانانو مې هم ډېر خوښېږي. زه فکر کوم چې رويوت به ډېر تکړه سياسي پوه وي. رويوت به رښتيني وي، احتياط به کوي او له انصافه به کار اخلي. او د دې وړتيا به نه لري چې انسانانو ته زيان ورسوي. رويوت به يو ډېر عالي رهبر وي.))

بېرلې وويل: ((خو رويوت ممکن له دې امله ماتې وخورې چې ماغزه يې د انسان د مغزو په کچه پېچلي نه دي.))

کالوين وويل: ((خلک مشورې ورکولی شي. حتی انساني سياستمداران هم له مشاورينو پرته مخته نه شي تللی.)) بيا يې وخنډل.

بېرلې وويل: ((ولې خاندې، ډاکټر کالوين؟))

ځواب يې ورکړ: ((ځکه چې د ښاغلي کوين د تيورۍ يوه مهمه برخه غلطه وه.))

بېرلې وپوښتل: ((هدف دې څه دی؟))

کالوين وويل: ((کوين يو مهم شی هېر کړي.))

بېرلې وويل: ((پوه نه شوم.))

ډاکټر کالوين له ځايه پاڅېده. ويې ويل: ((يوازې يو وخت دی چې رويوت په انسان وار کولی شي، بې له دې چې لومړی قانون مات کړي. يوازې يو ځل.))

بېرلې وپوښتل: ((او هغه کله؟))

ډاکټر کالوين د دروازې په لور لاړه. ويې خندل او ورو يې وويل: ((کله چې هغه سپړی، يو بل رويوت وي. خدای پامان، ښاغلی بېرلې. له نن نه پنځه کاله وروسته، د منطقوي همغږي کوونکي د پوست لپاره ټاکنې کېږي. په دې هيله چې ته ورته بريالی شي.))

سوزن کالوين ته مې وکتل. د وېرې څپو په سر اخیستی وم. پوښتنه مې وکړه: ((بېرلې په رښتيا رويوت وو؟))

ځواب يې ورکړ: ((هېڅ کله هم سل په سلو کې دا خبره نه شو کولی. زه فکر کوم چې هغه رويوت وو. خو کله چې بېرلې ومړ، بدن يې له منځه يووړل شو. هېڅ څوک به دا ثابت نه کړي چې هغه رويوت وو که انسان. په هر حال، دا دومره مهمه نه وه، که څنگه؟))

ومې ويل: ((سمه ده.))

کالوين وويل: ((ستيفن بېرلې ډېر ښه ښاروال وو. پنځه کاله وروسته ستيفن په رښتيا هم منطقوي همغږي کوونکی شو او چې په ۲۰۴۴ کال کې د ځمکې هېوادونو فدراسيون جوړ کړ، نو دی لومړنی نړيوال همغږي کوونکی شو. او تر دې مهاله پورې، هر څه د ماشينونو په کنټرول کې وو.))

ډاکټر کالوين چې پاڅېدله، ويې ويل: ((ټوله کيسه همدومره وه. په خپلو سترگو مې وليدل چې رويوتونه په څه ډول جوړېږي. په پيل کې دوی خبرې نه شوی کولی او انسانانو به دوی ته هدايات ورکول. اوس رويوتونه ډېر زيات هوشيار او پياوړي شوي او پخپله د انسانانو ژوند کنټرولوي. اوس دا پرېکړه ماشينونه کوي چې څوک بايد ژوند وکړي او څوک ومري. زما عمر تېر دی او سترې شوې يم. زما ژوند به ډېر ژر پای ته ورسېږي. ځوانه، ته به نور هم ډېر څه ووينې چې څه پېښېږي.))

ما سوزن کالوين بيا هېڅ کله ونه لیده. کالوين تېره مياشت، د دوه اتيا کلو په عمر له دې نړۍ سترگې پټې کړې.

پای

د ژباړن پېژندنه

له خپلې خاوروې، شاوخوا دوه زره كيلومتره لرې، په پردۍ خاوره كې يې په نړۍ كې سترگې وغړولې. رحمت شاه فراز د ۱۹۹۹ كال، د اپريل په څلورمه په پاكستان كې زېږېدلې. فراز د سيد عبدالمتين زوى دى او د خپلو خاپوړو ژوند او تر لسم ټولگي پورې زده كړې يې په همدې هېواد كې كړې. په ۲۰۱۲ كې يې چې كورنۍ د پلرونو او نيكونو هېواد ته له اوږده مهاجرت او مسافرت وروسته راستنه شوه، له دوه كاله تعليمي ځنډ وروسته يې په افغان ښوونځي كې خپلو زده كړو ته دوام وركړ.

دمگړۍ، په مريم پوهنتون كې د معلوماتي ټكنالوژۍ د دوهم كال زده كړيال دى او خپل تعليمي او كاري ژوند په خپل گران وطن كې تېروي.

تر دې دمه يې په بېلا بېلو برخو كې څو كتابونه او كتابگوټي ليكلي او ژباړلي، چې ځينې يې بشپړ، يو شمېر لا هم تر كار لاندې او يوازې يو كتاب يې د چاپ په گانه سمبال شوى. د دې ترڅنگ، د خپل فېسبوک له اكاؤنټ او تاند وېبپاڼې څخه يې هم وخت پر وخت په بېلا بېلو سياسي، ټولنيزو، علمي، ټكنالوژيکو او کمپيوټر پوهنيزو موضوعاتو مقالې خپرېږي. دغه راز، د ((کمپيوټر ساينس)) په نوم د فېسبوک يوه پاڼه هم لري چې په ټوله كې يې کمپيوټر ساينس او ټكنالوژۍ ته ځانگړې كړې او د خپل ورور ښاغلي عبدالحميد په پوره مرسته او لاسنيوي يې اداره كوي.

د ژباړن ليكلي او ژباړلي كتابونه:

1. د سوره اخلاص تفسير	علامه اقبال ؒ	ژباړه	انلاين
2. د امت يو والى	مفتي شفيق عثمانى ؒ	ژباړه	انلاين
3. د هندوستان ټگان	رحمت شاه فراز	ليکنه	انلاين
4. يوه دنيا خبرې	رحمت شاه فراز	ژباړه او ټولونه	انلاين
5. کمپيوټري ژبې	هېري هېنډرسن	ژباړه	انلاين

ناچاپ	ژباړه	د. عبدالرؤف	6. د ماشوم ارواپوهنه
چاپ	ژباړه	ډاکټر يوسف القرضاوي	7. د وخت ارزښت
انلاين	ژباړه	آيزک آسيموف	8. زه رويوتې يم
انلاين	خپرنيزه مقاله	رحمت شاه فراز	9. روژه
ناچاپ	ژباړه	هېري هندرسن	10. سياست، ټولنه او کمپيوټر پوهنه
انلاين	ژباړه او ټولونه	رحمت شاه فراز	11. د لوژيو کورنۍ
ناچاپ	ژباړه	هېري هندرسن	12. الن ټيورينگ (ژوندليک)
ناچاپ	ژباړه	هېري هندرسن	13. کمپيوټر پوهان
ناچاپ	ليکنه	رحمت شاه فراز	14. لس کمپيوټر پوهان
ناچاپ	ژباړه	هېري هندرسن	15. معاصره رويوتې پوهنه
انلاين	ژباړه	بين کوپين	16. مصنوعي ځيرکتيا
ناچاپ	ژباړه	قيصر عباس	17. ته يې کولای شې

او داسې نور...

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**